

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 35 (88)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Rugpjūčio (August) mėn. 30 d.

Kaina 10¢

1704
The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Lituanistinio švietimo reikalu

Pastarosiomis savaitėmis mūsų perijodinėje spaudoje gana dažnai paminimas Laisvosios Europos komiteto užsimojimas sukuriant vad. Laisvosios Europos Universitetą Tremtyje, kurio paskirtis būtų palengvinti tremtinių akademiniui jaunimui testuoti studijas savo pasirinktose mokslo šakose, kartu suorganizuojant specialius kursus savosios kultūros, kad, baigę mokslus, jie galėtų tapti savojo krašto reikalingais, kai atsivers kelias į ten.

Sitos pastangos bei užsimojimai visų šiltai vertinami, pasiūlydami, kad, gal būt, bent daliai ir mūsų jaunimo pasiekę baigti pasisventėliškų vargus ir testuoti pasisventėlišką baigti mokslą žmoniškose sąlygose. Bet mes dar neįvertinome gilesio šito "filantropinio" užsimojimo prasmės. Tai ne filantropija, tai planingas užsimojimas atečiai. Jis taikomas tremtiniams, politiniams pabėgėliams, tad ir mes šį kartą apie juos pakalbėkime, nors reikalinga liečia ir senąją išeiviją. Tik vienu mostu visko neapars.

Ruošiamės anai džiaugsmo dienai, kada atsivers vartai į laisvą tėvynę ir galėsime susitikti su tironijos išvargintais broliais. Bet juk tai ne paradams ten vyksime. Dideliam kietam darbiui blogiausios materialinės, o iš dalies ir moralinės sąlygos. Atsiminkim, kad kraštas bus keliolika metų išbuvęs svetimųjų pančiūse ir gal bent dešimtmetį bolševikiškos vergijos išgyvenęs, kur naikinta visa, kas lietuviška. Per tą laiką daug ten likusių inteligentinių pajėgų bus žuvę, o bus suaugusi nauja karta, perėjusi bolševikinės mokyklos, sužalota visokiose pionierių ir komсомоло organizacijose, palaufuota, nesuprantanti nei pasaulio, nei senosios kartos, o dar labiau tu, kurie grįš. Nemanykim, kad bolševikinė sistema nepalikis pėdsakų. Štai neseniai pasaulio spaudoje rašė, kad vienos iš Vengrijos pasprukusios šeimos vaikais, jau atvykęs šiaurės Atlanto, į klausimą, kur gražiausia šalis pasaulyje, atsakė: "Gražiausia ir turtingiausia pasaulio šalis yra Sovietų Sąjunga. Ten gyvena Stalinas!" Taip jam buvo įkalta pionierių organizacijose, į kurią jo neleistų tėvai negalėjo, taip pat negalėjo sutrukdėti to "mokslo". Taip yra ir Lietuvoje. Stalinas, bolševikų partija, didžioji rusų tauta yra tie stabai, kuriuos garbinti įpratami nuo pat kūdikystės, kartu paneigiant visa, kas sava, lietuviška. Kol visa tai bus nuvalyta, reikės laiko ir darbo.

O kas gi daroma lietuvių stiprinti čia išeivijoje? Juk jau turime ne tėvynėje suaugusią naują kartą jaunimo. Jau 7 metai kaip nesame namie ir 3-4 metai kaip pasklidom iš naujai sukurto lietuviškos aplinkos tremties stovyklose. Kas iš Lietuvos išvyko, pav., 14 mt., jau turi 21 mt. ir išeina į savarankišką gyvenimą. Su tais dar pusę bėdos, nes brandos amžiuje gavo šokių tokių lituanistinių paruošimą tremties mokyklose. Bet jau baigia bėsti ir tie, kurie 12-14 mt. išvyko iš tremties ir sulaukė 15-18 mt. Patys produktingiausiai brandos metai eina dažnai net neišgirstant apie Lietuvą, apie jos praeitį, kultūrą, kalbą ir kraštą. Ir dar sakom, ruošiamės grįžti! Ką gi parsivešim?

Svetimieji štai supranta, kad savojo krašto neatkursim be savos kultūros žmonių ir net pinigų parūpina jiems paruošti. O mes savomis, tegul ir bėdinomis, jėgomis ar daug padarėm? Deja, nedaug kuo galim pasigirti. Tiesa, Kanadoje beveik visose stambesnėse kolonijose veikia

lietuviškos vargo mokyklos, dėl lituanistinių dalykų įvedimo i lietuviškų parapijų pradžios mokyklas grumiamasi Amerikoje, jos kuriamos ir kituose kraštuose. Bet tai tik vaikučiams. O kas paaugliams ir jau subrendusiems, bet nespėjusiems tinkamai pasiruošti tėvynėje, kas tiems, kuriems reikia turimas žinias pagilinti ir praplėsti?

Kanadoje nieko, kitur nedaug. Profesorių sąjunga tyrinėja galimybes įkurti Lituanistinį Institutą Gražu ir reikalinga. Bet tai būsimi studijinė institucija, ne mokomoji. Panašus projektas prieš mėnesį aptartas Ham-burge, iškeliant Pabaltijo Instituto mintį, kaip paveldėtoja ten veikusio universiteto. Ir jo uždavins tuo tarpu numatomas kitas — ugdyti ir išlaikyti savąsias europinės kultūros tradicijas ir tt. Jis gal galės rasti būdą savo veiklą suderinti su minėtojo L. Europos Universiteto veikla, nes turi ir panašų tikslų.

Tuo tarpu lituanistiniam mokymui ir lituanistinių žinių skleidimui iki šiol, teveikė Lit. Institutas Filadelfijoje, kur yra susispietę gražūs būrelis prišakinii lituanistų, keletas lituanistinių kursų keliuose stambesnėse JAV kolonijose ir Australijos Mindaugo vardo institutas. Min-tis, tiesa, buvo keliamas dar viš-eito bėtie JAV kolonijų, bet per-eitais metais liko nerealizuota.

Vasara jau baigiasi. Artėja ruduo, o po jo žiema, tad kaip tik dabar metas šį klausimą išspres-ti visom stambesnėm kolonijom, pagalvojant ir apie mažesnius būrelius bei pavienius išsi-blaškiusius. Jaunimas nelaukia. Auga, bresta ir savo galvas pripildo tuo, ką savajam kely užtin-ka. Jis turi užtikti ir lituanistinių žinių. Kad ir nedaug, nors mini-malų kiekį. Turi sužinoti pagrindines savojo krašto problemas ir įsijausti į jo gyvenimą. Lietuvis be lietuviškosios kultūros netiks nei savajam kraštui, nebus nau-dingas ir išeivij bendruomenė.

Jau daug nustota, kad ši dirva buvo labai ir labai aleista. Užtai reikia kuo skubiau pasi-taisyti. Šiais metais visos kolo-nijos turi rasti sau tinkamą for-mą ir šį uždavinį vykdyti. Kai-kur gal tektų pasitenkinti vien seriją paskaitų, kai kur gal tik-tų vad. liaudies universiteto for-ma, kitur gal sistematingi kursai ar mokykla, gal net instituto var-du pavadinta. Tai nesvarbu, svarbu, kad būtų dirbama. Kaž-kokių mokslinių nebūtinai siek-tina. Jų ne visur galima bus ras-ti. Bet juk visur atsiras, kas tuose reikaluose kiek daugiau nusima-no. Patalpos taip pat turėtų atsi-rasti. Didelė, beabejo, yra sudomi-nimo problema. Bet nebūkim perdideli skeptikai savo jaunimo atžvilgiu. Jaunatvė — idealizmo matavim. Pastiekti jam ir duokim tam idealizmui tinkamo peno.

Naujas rusų emigrantų centras

Praeitą savaitę Stuttgarte įvyko, 4 dienas trukusi, rusų politi-nių grupių konferencija. Daly-vavo atstovai šių 5 grupių: Tau-tinės Darbo Sąjungos (NTS — Nacionalno Trudovoi Sojuz), Ko-vos dėl Rusijos Tautų Laisvės Sąjungos (SBNR — Sojuz Bor-by za Osvobozhdenije Narodov Rosii, ji dar vadinama Lyga), Melgunovo vadovaujamųjų vlas-soviečių ir Tautinio Rusų Sąjū-džio, kurį neseniai suorganizavo iš Lygos išėjęs Kerenskis.

Konferencijoje sutarta sukurti Rusijos Išlaisvinimo Tarybą. Jos vadu išrinktas Kerenskis. Politi-nės jos programa netrukus bū-sianti suformuluota ir paskelbta. Kaip iš Stuttgarto praneša NY

VLiko ir min. St. Lozoraičio pasitarimai, numatyti rugpjūčio 10 d., pastarajam siūlant, nūkelti i rugšėjo 10 d.

Rytų ir Vidurio Europos Komisijos vykdomasis biuras suti-ko, kad pabaltiečiai vietoj vieno vicepirmininko komisijoje turė-tų du. Lietuvių tautinis komite-tas toms pareigoms yra pasiūlęs Dr. St. A. Bačkį, kuris turi nuo-latinius gerus ryšius su biuro va-dovybe, o taip pat turi gerus san-tykius su latviais bei estais ir praktiškai geriausiai gali ten ats-tovauti.

Prof. J. Baltrušaitis, Prancūzi-joje esančių lietuvių diplomatų sutarimu, yra paskirtas ryšininku kultūriniais reikalais su tarptautinėmis kultūrinio pobū-džio institucijomis.

Free Europe lietuviškos radio transliacijos būsia pradėtos rug-sėjo vidury.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

APLINKRASTIS Nr. 3

Visiems lietuviams, organizacijoms ir jų skyriams Kanadoje

- Liečia:
1. Tautos Fondo Valdybos padėka.
 2. "Lietuvio Paso" įsigijimo reikalai.
 3. Tautos Fondas ir Rugšėjo 8.
 4. TF Valdybos atsisaukimas i Kanados lietuvius.

Atstovybė paeitaisi TF Val-dybai 1951 m. pirmojo pusmečio apyskaita, susilaukė padėkos ku-ri lygionis priklauso visiems su-sipratusiems Kanados lietu-viams. Džiugu konstatuoti, kad samata, patiekta TF Valdytoju 1959 m. sausio mėn. 29 d. raštu ir siekianti \$2400, buvo tvarkingai ir gausiai išpildyta.

Šia proga TF Atstovybė Ka-nadoje ir perduoda nuosirdžiaus-ia TF Valdybos padėką visiems pasisventusiems ir duosniems Kanados lietuviams, organizaci-joms bei jų skyriams. Taip pat TF Valdyba praneša, kad Kana-dos kolonija kitų TF rėmėjų tar-pe stovi savo pastovumu ir duos-numu viena pirmųjų. Valdyba ir Atstovybė Kanadoje kartu reiškia vilties, kad Kanados lietuviai ir ateityje bus pasiryžę remti Lietuvos laisvinimo darbą su ne-mažėjančiu nuosirdumu.

TF Atstovybė jau yra gavusi du pirmuosius "Lietuvio Paso" pavyzdžius. Abu pavyzdžiai yra to paties formato bei turinio, skirtingi tik viršelio spalva ir gerumu: žalos spalvos viršelio yra iš minkšto kartono, rusvos spalvos iš dirbtinės odos ir kie-tas. Pirmojo kaina 50 c., antrojo — 1 doleris.

Logiškai galvojant, suaugu-siems tektų įsigyti \$1 vertės pa-minimo problema. Bet nebūkim pi-gesni.

Šiomis dienomis laukiama pa-sirodant pirmųjų 300 pasų. Kitos savaitės pradžioje gal bus gauti

Kanadoje naujųjų lietuvių jau apie 10.000

Siemė per I pusmetį atvyko 518 lietuvių

Kanados imigracijos departa-mentas paskelbė, kiek atvyko naujų imigrantų per šiu metų pirmąjį pusmetį — iki birželio 30 d. Kaip "T2" jau buvo pranešta, per tą laiką išviso atvyko 79.785, t.y. daugiau negu pusė numatyto 150.000 skaičiaus. Vizų per tą lai-ką yra išduota jau 115.507.

Tautybėmis atvykusiųjų skai-čius šitai atrodo:

Britų tautybės	— 14.130
Olandų	— 11.297
Italų	— 9.522
Vokiečių	— 8.280
Lenų	— 4.880
JAV	— 3.688
Estų	— 3.136
Zydų	— 2.984
Ukrainiečių	— 2.642
Danų	— 2.305
Prancūzų	— 2.272

Vengrų	— 1.819
Čekoslovakų	— 1.642
Jugoslavų	— 1.589
Kinų	— 1.304
Latvių	— 1.259
Graikų	— 1.084
Suomių	— 909
Rusų	— 686
Lietuvių	— 518
Maltiečių	— 481
Svedų	— 343
Norvegų	— 316
Islandiečių	— 5
Kinų	— 2

Būdinga, kad estų ir latvių yra atvykę keleriopai daugiau negu lietuvių. Beabejo, tai dėlto, kad jų daug daugiau buvo likę tremtyje, kai lietuvių dauguma išvyko į JAV.

"T2" jau buvo rašyta, kad iki 1950 m. naujų ateivių lietuvių at-tyko 8.059, o tais metais 1.081. Kadangi siemė per pirmą pus-metį atvyko 518, tai išeitų, kad išviso po karo i Kanadą yra at-tykę 9.658 lietuviai. Ištikrųjų at-tykusiųjų turi būti daugiau, nes nemažai lietuvių atvyksta kitų tautybių sąrašuose, patekdami ten per klaidą arba dėl to, kad emigruodami prisiglaudžia prie kitų tautybių. Ypač daug atvyks-tata vokiečių vardu. Daugiausia tie, kurie Vokietijoje gyveno ne IRO globoje — išskrinę gutojei, būvę repatrijantai, klaidpėdiečiai ir pan. Kanados vokiečių spaudoje yra skelbiami naujai atvyks-tančių vokiečių sąrašai, kurių tarpe kiekviename randame bent po kelių lietuvių. Neretai lie-tuviai taip pat sumaišomi su lat-viais. Taigi galim spėti, kad nau-jai atvykusių lietuvių bus apie 10.000.

Senujų Kanados lietuvių skai-čiaus mes nežinome. Pagal 1931 m. visuotinio gyventojų surašy-mo duomenis, jų buvo 5876. Rei-kia manyti, kad per 20 metų tas skaičius bus padidėjęs bent iki 7000 — turint galvoje natūralų prieauglį, naujai atvykstančius ir atimant išvykstančius, ypač i JA-V-bes — tad išviso lietuvių Ka-nadoje turėtų būti apie 17.000.

LIETUVA — KARO STOVYKLA

Goettingeno spaudo skelbia ši-tokią žinią:

"Plačias stepes, sugriautas bei apieštus kaimus ir milžiniškas karines stovyklas nuo pat Kauno iki Rytprūsų (Karaliaučiaus apygardos? Red.) matė Rytų Prūsijos gyventojai, kurie dabar yra atvykę i Friedlando stovyklą. Kur kadaise buvo žydinti kai-mai ir laukai, dabar atliekami ka-riniai pratimai, po dirvas slan-kioja tankai ir sproginėja grana-toi bei bombos. I šiaurės Ryt-prūsius ir Karaliaučiaus įtvirti-nimų zoną bei pertraukus rieda kariniai ir munitijos traukiniai, kurie vadinami maisto transpor-to traukiniais. Pats Karaliaučius civiliams uždarytas. Raudonar-miečių tarpe vyrauja mongoliš-kų ir totoriškų veidų kariai".

— Oakland. — Rugpjūčio 24 d., Kalifornijoje, 20 mylių nuo Oakland aerodromo, nukrito iš Bostono skridęs lėktuvas. Žuvo 5 žmonii. Kadangi avarijos priežastis buvo kažkoks sprogi-mas, tai saugumas veda tardy-mai ar nebuvo sabotažas.

— Roma. — Premjeras de Gasperi atvyks i Otavą Atlanto pakto narių konferencijon, o po to aplankys prez. Trumaną Vašingtone.

— Roma. — Italijos vyriausybė uždarė 14 komunistų vaikų stovyklų, kuriose buvo apie 1500 vaikų. Uždarymo priežastis — ne higieniškos sąlygos, politinė pro-paganda vaikų tarpe ir nemora-lumo priekaištai.

Sovietų kariuomenė Vengrijoj ir vengrų Rusijoje

Neseniai pabėgęs iš Vengri-jos asmuo, turėjęs artimų ryšių su krašto aps. ministerija, praneša, kad Vengrija yra sudari-si sutartį su Sovietų Rusija, pa-gal kurią rusų okupacinės igu-las Vengrijoje labai padidintas, nes prisiųsti nauji daliniai "ap-mokymui". Ir įdomiausia, kad Vengrija turi išlaikyti ne tik savo kariuomenę Rusijoje, bet ir rusiškąją savo krašte, nes to-ji laikoma okupacine. Jau ankš-čiau buvo žinių, kad šitokios ka-riuomenės "pasikeitimas" įvyk-dytas ir Bulgarijoje.

Kanada reikalauja paaiškinimų

Mūsų jau minėtas incidentas dėl pavadinimo buvusiu komu-nistų kanados delegacijos JTO vadov Norman JAV senato komi-sijoje vis dar nebaigtas. Kana-dos vyriausybė pareikalavo pa-aikškinimų ir oficialaus dokumen-to, kuriuo šis kaltinimas buvo iš-keltas. Kanadai prisiųstas tik at-pasakojimas to rašto. Dėl to reiškiamo nepasitenkinimo ir žada-ma daryti tolimesnių žygijų.

— New Delhi. — JT tarpinin-kas Indijos ir Pakistano ginčė del Kašmiro, kuris tęsiasi jau 4 me-tai, deda visas pastangas, kad ne-kiltų ginkluotus konfliktas ir siū-lo abiems pusėms atitraukti ka-riuomenę. Frank Graham mis-i-ja rugšėjo 29 d. turės pateikti JT apyskaitą savo 3 mėn. darbų, bet nieko nėra pasiekus.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Pereita savaitė pasauliui atne-sė nusivylimą derybomis, kai jos nutrūko abiejuose neramumų ži-diniuose — Korėjoje ir Irane.

Korėjoje paliaubų komisijos išskirtosios pakomisijos dery-bos dėl neutralios zonos nutraukė komunistai, apkaltinę JT kari-nę vadovybę net keliais atvejais pažeidus derybų zonos neutralu-mą. Tie priekaištai kartojasi nuo ano sekmadienio. Esą, JT karinis dalinys apšaudęs jų sargybas šeš-tadienį ir nukovęs karininką, o vieną karį sužeidęs. Kitas kalti-nimas buvo, kad JAV lėktuvas užpuolęs kom. delegacijos au-tomobilį, važiuosį su balta vėli-va, o pagaliau trečiadienį vakare JT lėktuvas numetęs bombą už 300 jardų nuo tos vietos, kur nak-vojusi delegacija. Bombos sukė pataikiusi i delegacijos vado gen. Nam II automobilį. Sekantį rytą, remiantis tuo priekaištu derybos buvo nutrauktos. Tuo tarpu JT karinė vadovybė prisipažista tik dėl puolimo automobilio ant ke-lio, kuris vykęs iš anksto nieko nepranešęs, o visus kitus kaltini-mus atmeta: jei kom. sargybas kas apšaudęs, tai greičiausia šiaurės Korėjos partizanai, bet ne JT kariai; bombardavimas Kaesongo esąs išmislas, nes ten tuo metu nebuvo jokio JT lėktu-vo, o be to, ir JT ryšio karinin-kas, kuris nutarė tą vietą tuo-jaus po tariamo įvykio, neradęs jokių bombardavimo žymių. Jo-kios bombos duobės, bet tik men-ką duobutę, išmuštą, greičiausia, rankinės granatos.

Gen. Ridgway, atmetęs visus kaltinimus, pareiškė, kad dery-bos visdėlto galį būti tęsiamos, jei komunistai to norės. Tie tuo tarpu aiškaus atsakymo nedavė, bet iškelia naujus Kaesongo ne-utralios teritorijos pažeidimus, kaltina, kad JAV lėktuvasi skrai-dė virš Sangchajaus ir kitų Ki-nijos miestų. Manoma, kad dėl derybų atnaujinimo ar galutino jų nutraukimo laukiama Mask-vo sprendimo. Kadangi tai ne-patogu Maskvos "taikos" propa-gandai, ypač prieš San Francis-co konferenciją, tai, gal būt, bus duotas įsakymas dar Cvirėtis. Tuo tarpu oro žvaigai praneša apie milžiniškas komunistų kolonas, traukiančias i frontą ir kitus pa-sirošimų dideliu puolimu ženk-lus. Kovos vyksta gana ar-šios, bet tuo tarpu tik dėl pato-genių pozicijų bei kalvų. JT aviacija smarkiai bombarduoja susisiekimo kelius, bombardavo taip pat Rushin uostą, esantį vos už 20 mylių nuo Sibiro sienos, kurį bombarduoti Ridgway ne-seniai buvo uždraudęs. Matyt, jis naudojamas medžiagoms iš Rusijos gabenti.

Irano derybos nutrūko trečia-dienį, kai Mossadegh atmetė Bri-tų delegacijos vado Stokes pa-teiktus siūlymus. Svarbiausias nesutarimas dėl to, kas vadovau-tų tolimesniems naftos gamybos darbams. Iranas nori, kad britų specialistai dirbtų kaip individai pagal sutartis iraniečių vadovy-bėje, o Britų delegacija teigia, kad britų specialistai sutinka tik savoje vadovybėje dirbti, kuri galėtų priklausyti Irano Naftos B-vės vadovybei. Si britiškoji va-dovybė dirbtų be pelno, o bend-rasis pelnas būtų pasidalinamas pusiau.

Kai Mossadegh siūlymą atme-tė, Stokes išskrido i Londoną, o tarpininkavęs Trumano atstovas Hariman pas Tito, iš kur per Pa-ryžių i Londoną, grįžta i Vašin-toną. Ir čia sunku pasakyti ar de-rybos atsinaujins ar jau galuti-nai nutrūko. Stokes žurnalistas i tokį klausimą atsakė, kad galis pasakyti tik tiek, jog Iranas at-

metė tą maksimumą, kurį jis bu-vęs įgalijotus pasiūlyti. Hariman kvietė abi puses derėtis ir žadėjo vėl atvykti, jei jis būtų rastas reikalingas. Britų vyriausybės galva pareiškė, kad iš Irano ne-pasitrauks ir ten esančius savo žmones, reikalaujant, gins net jėga, o Iranas ieško išeities iš vis labiau pasireiškiančios finansi-nės krizės. Britų specialistai naft-os laukų srityje jau apledo ir tik Abadane jų žada likti 350. Ap-leistose srityse iraniečiams dar-bininkams algos sumokėtos tik iki rugpjūčio galo. Toliau turės mokėti Irano Naftos B-vė, kuri neturi pinigų, kaip ir vyriausy-bė, o kasdien reikia po 15.000 svarų. Irano vyriausybė, žūt būt, ieško, kas galėtų nupirkti san-dėliuose esamą naftą. Akyvaiz-doje finansinės krizės krašte jau pasireiškia balsų prieš Mossa-degh, kuris žadėjęs iraniečius per nacionalizaciją padaryti tur-tingus, bet pastatęs prieš skurdą. Šitas momentas dabar gali pata-rnauti ir Britams, nes rugšėjo 23 d. Irane nutarė rinkimais, ku-riuose Mossadegh partija gali i-eiti laimėtoja, ko nenori kitos partijos. Jos gali ryžtis kompro-mituoti Mossadegh partiją, da-bar parlamente teturinčią vos 7 atstovus, nors derybų nutrau-kimą ir senatas ir atstovų rūmai patvirtino niekam prieš neba-suojan. Karaliaus vieno astuo-vo jau buvo paleista Mossadegh adresu "išdavikas", bet jam la-bai padėjo nauja žinia, — suras-tas pirmasis naftos pirkėjas — Afganistanas sutiko nupirkti 10 tūkstančių tonų benzino ir 20.000 tonų kt. naftos gaminių už 30 mil. dolerių. Tik kažin kaip tie gami-niai galės būti išvežti iš Abada-no? Ar Britai netrukdys?

San Francisco konferencijoje jau pažadėjo dalyvauti 50 valsty-bių, jų tarpe ir Sovietų Rusija su Lenkija ir Čekoslovakija. Egip-tas, Sirija ar Libanas dar neap-sisprendė, o Indija, Jugoslavi-ja ir Burma atsisakė. Ypatingai nemalonus yra atsakymas Indi-jos, kuri pareiškė negalinti pasi-rašyti sutarties dėl to, kad JAV kariuomenė paliekama Japonijo-je, kad neišsprendžiamas For-mozos klausimas, kad JAV per-ėmimas valdyti Ryukyu ir Bonin salų gresias sukelti komplikaci-jų bei pavojų ateityje.

Indija dėl to su Japonija suda-rysianti atskirą sutartį. Mano-ma, kad Indijos atsakymą pa-sistengs išnaudoti Sovietų dele-gacija, kuri jau išplaukė iš Pran-cūzijos i JAV. Dėl Indijos prie-kaištų, JAV paskelbė, kad jų ka-riuomenė pasilieksitanti prašant ciai Japonijai, o anų salų klau-simas esąs išspręstas Potsdame.

Tito pasitarimai su prez. Tru-mano atstovu Harrimanu laiko-mi pavykusiais, nors jokios ofi-cialios sutarties neparaušta. JAV atrodė, linkusios Tito paremti, nors spaudoje pasirodo balsų, kad Tito padėtis nesanti labai tvirta, kad Maskva galinti paša-linti jį vidaus perversmo keliu, nes jo bendravimas su vakarie-čiais krašte nesąs populiarius.

Europos gynimo organizacio-je nauja tiek, kad JAV pasiekė išgauti šiaurės Europos valstybių pritarimą įsileisti i Atlanto Są-jungą Graikiją ir Turkiją. I Is-paniją atvyko JAV karinė komi-sija oro ir jūrų laivyno bazių tvarkyti. O Eisenhoweris papra-šė Kanadą Europai pažadėti briga-dą pasiųsti kaip galima greičiau. Kanados vyriausybė žada pateik-ti siūlymą parlamentui, kuris su-sirinks spalio 10 d., kad brigada išvyktų spalio ar lapkričio mėn. Tada kartu būtų išpažinti ir oro laivyno eskadra, viena iš 11, pa-žadėtų Europai.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Imokėję nemazai \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Mūsų pačių reikalu

Lietuviškoje spaudoje nuolat skaitome, kad reikalingas sutarimas, sugyvenimas ir raginama nežiūrint, nei politinių, nei pasaulietinių įsitikinimų, burtis į vieną lietuvišką bendruomenę. Deja, laikas bėga, bet nei sutarimo, nei sugyvenimo vis dar neatsieka, o liet. bendruomenės organizavimas negerėja, bet net rodo palinkimą į pablogėjimą. Gerų norų lietuvių dėl to sielojasi, visuomenininkai pasivėnia savo laisvalaikio organizaciniam darbui, o dalis lietuviškos visuomenės šaiposi ir joja ranka į visa tai, arba paleidžia kokią nors šmeižtą įtakingesnio asmens adresu. Į šaukiamus susirinkimus ir minėjimus atsilanko nedaug ir dar iš jų atsilankiusių vienas kitas stengiasi kuogrečiau išsprukti.

Sakoma, kad čia yra kaltas visuomenės pasyvumas. Tačiau, giliau pažvelgus į pačius gyvenimo faktus, aiškėja visai kitos tos negerovės priežastys ir gana skaudžios.

Atsidūrę svetimame krašte, Jonai ir Petrai pradėjo perdaug vertinti save, kada pajuto pinigų galią ir savo gyvenimui pasirinko egoistiniai materialistiniai keliai. Tas kelias sukasi nuo lietuviškos visuomenės ir baigiasi jų pačių apkaustytosios sąžinės. Lietuva, lietuvių, bendruomenė, jų manymu betikslis reikalas, nes jokios materialinės gėrybės neduos, o priešingai laikys nuo laiko iš jų bus prašoma piniginės aukos.

Nė vienas galvoja, kam jam reikalinga ta bendruomenė, jeigu jis turi įsigijęs turta. Kitas reikalauja būvę Europoje, kur galėtų gauti iš lietuviškų šalpos organizacijų paramos. Ir taip tie varge susilpti ar net gėve stipendijas aukštajam mokslui baigti nusigrežia ir sparčiai žingsnių žengia kuo toliau nuo lietuvių bendravimo. Kiti, pasitiekdami savo sveikata ir jaunatve, galvoja, kad jie gali drąsiai vieni žengti gyvenimo keliu ir nėra jokio reikalo metyti pinigų ir aukoti laisvalaikį kokiems tai su-

sirinkimams. Geriau tuos pinigų laisvalaikį išleisti prie stiklo alaus ar kinui. Tik nelaimės ištikti staiga pajunta savo menkystę, prisimena, kas esą ir šaukiasi tautiečių pagalbos.

Čia nenorima pasmerkti visus, norinčius susitaupyti ir įsigyti turta. Priešingai, tenka džiaugtis, kad lietuvių iš savo prakaitu uždirbtų santaupų išgyja turta, gražiai gyvena ir užtikrina savo ateitį, bet norima, kad tas turta neprarytų jų lietuviškumo. Ačiū Dievui, yra daug turtelių, ar pasiturinčių lietuvių, kurie yra uolūs ir ištikimi Lietuvos vaikai. Gaila, kad negalima apie visus to pasakyti. Kaip būtų džiugu matyti, jeigu visi sekmedieniais pasistengtų atsilankyti į lietuviškas pamaldas. Pagaliau, jeigu kuris nors jau ne iš įsitikinimo, tai nors pabendrauti su ten susitikusiais lietuvių ir tuo pačiu prisiminti kenčiančią Lietuvą. Tik neišmanėlis gali nesuapstoti, kokią reikšmę turi lietuviška bažnyčia lietuvių dvasiniame ir tautiniame gyvenime. Lietuviškos bažnyčios — nesugriaušamos lietuviškumo tvirtovės. Vargu kas galėtų rasti bent vieną lietuvišką pamaldų lankytoją, kuris būtų naututėjęs. Deja, miestuose, kur gyvena didelis skaicius lietuvių, netik bažnyčioje, bet ir prie bažnyčios, labai mažai susirenka. Tai, galima sakyti, yra viena svarbiausia priežastis, kad iš lietuviškos visuomenės kiekvienais metais tautiškai dingusius tenka nurašinėti.

Su šia negerove nei gražiais, nei piktais žodžiais negalima kovoti. Gal dar yra vienintelis kelias, tai imtis visų galimų priemonių kuogrečiau susipratus lietuvių suburti ir vieningai lietuvišką bendruomenę, kuri savo darniu sugyvenimu bei pozityviu darbu galėtų tautinai užmigusius pažadinti bendram darbui. Tat' išklykime lietuvių, kuriuos dar galime rasti ir sugrąžinti, nes vėliau, jeigu ir surasime, vargu jie sugrįš — bus per kietai egoistiniai materialistiniai kiaučiu apkaustę. K. Tr.

Lietuviškos reikaluos Europoje ir Amerikoje

Prieš mėnesį tiesiai iš Klaipėdos atbėgę žvejų laiveliu trys lietuvių jaunuoliai — J. Gražinauskas, 24 m., L. Kubickas, 22 m. ir Ed. Paulauskas, 19 m., — kaip praneša švedų spaudo, išvyko iš Švedijos jai nežinoma kryptimi.

Manoma, jog jų globą perėmė mūsų centriniai rezistenciniai organai Europoje smulkesniai apklausiėjimui ir perkeldinimui ir užjūrius.

Nors Klaipėda yra svarbus sovietų karo laivyno uostas, jame lietuviškumas pažymėtinai stiprus. Dar š.m. pradžioje lietuvių sovietinė spaudo aštriai kritikavo "nacionalistinius buržuaziską" nuotaiką Klaipėdos I vidurinėje mokykloje, kurioje iš 700 mokinių tik 35 būvę komjaunuočiai. Klaipėdoje veikia žuvininkystės bei jūrininkystės mokykla, kuri priima jaunuosius tik rūpestingai išskrinuotus. Minėtieji bėgliai buvo šią mokyklą baigę, matyt, pasinaudodami "tais trūkumais", kurių pagal "Tiesą", taip gausu.

Atrodo, jog jų pabėgimo istorija, perduota per "Amerikos Balsą", buvo tikrasis paskatinimas ir padarė 12 lenkų jūrininkų panašiu būdu pasprukti su karo laivu.

Sveikintina mūsų vadovaujančiųjų veiksmų akcija perimti globą tokių lietuvių dezerterų. Jie suteikia tikrai vertingas informacijas, ne tik mums, bet ir visam laisvam pasauliui, o taip pat, dar labiau dezorganizuoja sovietų imperijos sunkiai vykdo-

Niujorko bendradarbio Almaus

ma konsolidaciją. Š.m. "Tėviškės Žiburis" Nr. 17 buvo siūloma "Ar ne laikas būtų rengtis akcijai ir per stipriuosius laisvojo pasaulio siūstuvus informuoti mūsų tautiečius tėvynėje, kad jie rastų galimybę pasprukti į šiaurę, kur jų laukia visokeriopa laisvųjų lietuvių parama".

Jų priqlaudimas pasilikusiais yra įrodymas, kad per radijus skelbiami žodžiai nėra tuščia propaganda, kaip buvo, kad ankščiau, kai sovietų dezerterai, jų tarpe keliolika lietuvių, buvo grąžinti sovietų organams pakarti, kad ir per tą patį Kaesongo pereinamąjį punktą Korejoje.

Pradžios savaitės pabaigoje Vašingtone po ilgesnio snūduriavimo ryžtingai buvo atgaivinta "Rytų ir Centralinės Europos kilmės amerikiečių Sąjunga", kuri prieš eilę metų lietuvių ir slovakų iniciatyva buvo sukurta. Šio sąjūdžio tikslas būtų apjungti taip vadinamas amerikiečių "pressure" grupes, remiantis apie 15 milijonų šios kilmės amerikiečių balsais, kad išgauti iš būsimosios administracijos tam tikrų pažadų Rytų ir Centralinės Europos likimo problemoje. Pasakutinio susirinkimo metu Vašingtone įsteigtas sekretoriatas su nuolatiniams tarnautojais ir pasiryžta veikti. Lietuvių atstovų LAIC direktorius Kostas Jurgėla. Linkėtina šių naujų

Ispanija tekmeje

Užsispyrimas

Ispanija, ilgą laiką įsaldyta tarptautinės politikos, atsiduria naujoje tekmeje. Pokarinio metu, kai kaimynai ir JTO kumštį gniaužė, gen Francisco Franco, parodė nepaprastą užsispyrimą. JAV naujasis charge d'affaires 1947 m. jam siūlė paskolą už diktatūros suvelnininimą, tačiau F. Franco nutylėjo. Už tai jis vietoj charge d'affaires sulaukė JAV ambasadoriaus. JAV admirolas Sherman lankymasis Madride įvedė F. Franco į tarptautinę politinę birą. Prasidėjo derybos. JAV nori gauti jūr ir oro laivynams bazes Ispanijoje, žada apginkluoti Ispanijos kariuomenę, kraštą paremti finansiskai. F. Franco gi turi rasti būdą įvesti laisvesnę santvarką.

Šį kartą Franco tapo lanksčiu politikui. Jis, tarytum niekuo dėtas, kalba apie diktatūros suvelnininimą. Vienu ypu didelį užsispyrimą pakeičia ir nepaprastą lankstumą, kuriuo toli pralenkia Čiangkaišeką. Kodėl?

Pirmiausia, krašte juntama didelė įtampa. Antra, šiuo metu, kai vakarinė Europa atsiduria bolševizmo grėsmėje, Ispanija nori pasinaudoti palankia padėtimi. Jis puikiai žino, kad Ispanija bus įjungta į Europos gynybą. Prieš tai Pentagonas ne vien įrengs bazes, bet turės pagerinti geležinkelius, sauskelius ir pripildyti tuščius arsenalus. Franco sulauks žymių karinių įtvirtinimų Ispanijoje, nes Pirenejai turės būti bolševizmui paskutinė užtvartą vakarinėje Europoje. Viduržemio jūra taps atviru mūsų laukui. Ir galop, vakarinės Europos bolševikinis nusiabumas, nepaprastai iškęs Ispanijos politinį svorį.

Kaimynų šauksmas, Ispanijos vidinė suirutė ir, pagaliau, tos gražuolės nemaži ūkiški reikalavimai, kuriam metui atšaldė Pentagoną. Aišku, jog abi šalys spekuliuoja sau palankia ateitimi. Berods, Franco neprivalėtų turėti, pernešę didelį vilčių. Krašte įtampa yra pasiekusi nebaigtą lygį, o jo ramsčiai pamažu braška.

Ramsčiai

Prieš pat adm. Sherman atvykimą krašte siautė šamšis. Madride gegužės 22 d. buvo pasibaigęs darbininkų streikas, kuris įrodė Candillo ramsčio — Falangų silpnumą. Streikai pradėjo siausti Barcelonoje. Darbininkai, tarnautojai, studentai ir valdininkai dantis rodė F. Francui. Net jo ramstis Policija Armada nepasiegtė taip griežtai, kaip reikalavo Candillo. Po to įvykio du policijos būriai išsisklaidė, o policininkų apšiai atleista.

frontu dar arčiau kibti raudonųjų tironų hydrui už gerklės.

Laisvasis Europos Universitetas organizuojamas pilnu tempu. Pasirošimai čia Niujorke ir Parizyje baigiami, atrenkami profesorūs persona, kurį turi patvirtinti rektorius Mr. Poole štabas Niujorke. Lietuvių profesorų renkama glaudžiai bendradarbiaujant su Liet. Profesorių Sąjunga Chicagoje. Universiteto dekanas Mr. Malcolm Davies, žinomas lietuvių draugas — amerikiečių mokslininkas, išvyko Pariziumi. Universiteto vykd. direktorius Foster Pariziuje turėjo pasimatymus su lietuvių atstovu Dr. Bachiū, kuris pasikalbėjo metmenis išsiuntinėjo lietuvių vadovaujantiems asmenims. Teko patirti, kad dėl profesūros Foster manąs, jog reiktų verbuoti Europoje tebegyvenančius profesorius pabėgėlius. Dėl studentų esą principiniai nusistatymai priimti Europoje gyvenančių pabėgėlių, bet jis nerandąs, kad būtų kam nors blogai, jei pabėgėliai studentai gyveną JAV-se, Kanadoje ir kitur laisvais arba asmeniškai kreiptųsi tiesioginai į Mr. Maurice Downey, Mid. European Studies Center, 154 E. 62 St., New York 21, N.Y., išaiškinę savo pabėgėlio statusą, prašytų stipendijų.

Laisvosios Europos Komiteto Lietuvių Taryba, susisiekusi su Centrine Lietuvių Studentų Atstovybe, 3-5 stipendijoms kandidatams, visiškai patydomais, atrinko ir pateikė Komitetui praėjus

Streikų metu falangos pasirodė žymiai silpnesnės negu manyta. Dalis falangininkų neslepia, naujosios tekmeje. Falanga skilo. Fernandez — Guesta, Falangų generalinis sekretorius, šalininkas ginkluoto antpuolio. Jis pasituntė į gatvę ypatingus dalinius, organizuotus atbėgusių vokiečių karių, SS pavyzdžiu. Tai stipriai paveikė Josė Antonio Giron, darbo ministrį, kuris ūkiškoms priemonėms siekė pelnyti darbininkų palankumą. Jis pasiekė, kad ginkluoti falangiečiai grįžtų ten iš kur atėjo. Falangos autoritetas liko gerokai pažeistas.

Katalikų Bažnyčia pastaraisiais laikais sujudo. Popiežių skatinimas Ispanijos vyskupams XIX a. antroje pusėje, neišizdėti Dievo karalystės dėl žemiškos valdžios, nepadarė stipraus įspūdio. Katalikų Bažnyčios diduomenė, kilusi iš aristokratų sluoksnio, kuri valdo nemažą Ispanijos dvarų, palyginti mažai sieliososi socialiniu klausimu. Enciklikos socialiniam klausimui išspręsti, kaip bebūtų keista, Ispanijos dvasiškijos aukštuomenės liko nenugirstas.

Tik pastaruoju metu įvyko skilimas ne vien konservatyvioje Falangoje, bet ir, amžių tekmeje sustingusioje, Ispanijos bažnyčioje. Socialinis sąjūdis vis labiau įsigali. Malagos vyskupas Herrera tampa socialinės krypties vadu. Katalikų veikmė (kažkodėl vadinama "akcija", kuri turi kitaprasmiu išraišką) naudojasi nūdieniu nepasitenkinimu darbininkų tarpe. Ispanijos vyskupai laiške taria: "Vyriausybė turi didelių uždavinių siekti teisingumo, tarnaujančio visuomenei. Vyriausybė yra visuomenei, o ne visuomenės vyriausybė". Šiuo ganytojiškų laišku Katalikų Bažnyčia meta prištinę Candillo.

Kariuomenė sąmoningai liko nepanaudota streikui malšinti. Kareiviams streikų metu įsakyta nesirodyti gatvėse. Tačiau, kai Barcelonos gubernatoriaus kreipėsi į vietinį generolą pagalbos, pastarasis atsakė: "Kariuomenė yra skirta kraštui ginti. Jūs galite talkinti policiją". Kariuomenė aiškiai nepakenčia Falangos.

F. Franco tikisi likti sote po truputėlį duodant kiekvienam nūdien braškančiam ramsčiui. Dabar vis plačiau kalbama apie atstatymą monarchijos, kurios laukia apstybę generolų ir turtinųjų. Ar jie bus patenkinti Don Juan 13 metų sūnum, kurį kas tai globos iki jam sukaks 30 m.? Monarchininkams patenkinėti dabartiniam ministerių kabinete jie gavo 9 vietas iš 16. Jei Franco pavyks suskaldyti monarchininkus — bus didelis jo laimėjimas.

Ūkio srityje Franco praveria duris užsienio kapitalui, be kurio Ispanija negali atsistoti ant kojų. Jis paaukvoja savo bičiulį Juan Antonio Suances, vedusį grynai tautinę politiką. Jo valdomos Pramonės ir prekybos ministeri-

sią savaitę. Tai medicinos, technikos, agronomijos ir kitų specialiųjų mokslų kandidatai. Nė viena stipendija nebuvo paskirta menininkams, žurnalistams ar muzikams.

Taip pat atrodo, jog Laisvosios Europos Universiteto studentų daugumą sudarys lenkai, čekoslovakai ir rumunai.

Niujorko lietuviškoji bendruomenė su dideliu susidomėjimu seka mūsų laikraščiuose užsidegusių lietuvių politikų polemiką. Min. Skirpos ir V. Rastenio ir K. Griniaus atsiminimus su J. Kėdainio prierašais ir "Vienybės" nepasirašiusio publicisto kontrataka prieš "Tėviškės Žiburį" vedamąjį "Santarvė ar ardynas" Nr. 15, kuriame buvo aštriai pasisakyta prieš naujai įsikūrusį LRS sąjūdį Anglijoje, kurį paskutinioje spaudos konferencijoje tulas vadovavęs lietuvių politikas tiksliau pavadino "(L)ozonaičių (R)emti (S)antarvė". "Vienybės" kontrataka straipsniu "Rezistencija ir įtūžimas" tęsiasi jau kelintame numeryje ir matyt, jog tikrai rašoma "itūzuo" politikieriaus, net užmiršusio pridėti savo garbingus inicialus.

GEDIMINAS GALVA.

jos suskaldymas ir svetimam kapitalui praverimas durų, imonininkams suteikia naujų vilčių.

Slogutis

Nėra abejonių, kad Candillo norėjo drauge virti košę su Fuehrer ir duce. Po Dunkirk Candillo rašė Fuehreriui: "Būsi laimingas, kiekvieno metu, suteikti jums mano kiekvieną patarnavimą". Savaitę pralinkus duce smogia Prancūzijai, o po dviejų dšenių Franco jau atsisako neutralumo. Žinoma birželio 14 d., kai vokiečiai žygiavo Paryžiaus gatvėmis, ispanai brovėsi Tanžeran. Nuo to metu Candillo siekė pataikauti ypač Fuehreriui, siūlydamas milijonus karių, vėliau priglaudamas vokiečių povandeninius laivus. Siūsdamas mėlynąją divizioną į Rytus, įsileidamas Ašies šnipus, bet visą laiką derėdamasis: duokite man Gibraltarą, Alžyrą, Maroką, Oraną, kaikurias sritis Rio de Oro ir Gvinejos dalį... Jis reikalavo ginklų, o ypač artilerijos ir lėktuvų. Jis prašė žibalo, anglies ir grūdų. Jo reikalavimai buvo didesni, negu Ašis vertino Ispanijos karinį pajėgumą. Tai sudarė pagrindą anuometiniam Candillo kareiviams, o Ispanijos talkininkams Ašiai nūdien neišdidomas slogutis demokratų akyse.

Kai Ispanijos generalinio štabo viršininkas Vigon išdėstė J. v. Ribbentrop minėtus reikalavimus, įvyko atoslūgis. Čiano tarp Italijos reikalavimų kėlė Alžyrą ir Maroką. J. v. Ribbentrop kalbėdamasis su Čiano gana įžuliai

nurodė: "Vokietija turi istorinių polėkių įsėsti Marokc". Tame pat Marokc, kurio įvykiuose buvo brandintas II Pasaulinis karas, Marokc tapo nepadalomu aukso obuoliu. 1940 m. liepos mėn. Candillo patikina, kad 2 mil. karių yra paruošti pulkti Gibraltarą. Rugpjūčio mėn. jis pakartoja siūlymus. I Berlyną, rugsejo mėn., vyksta Ramon Serrano Suner. Jis įdomiuose, bet klastotuose atsiminimuose "Entree Hendaya y Gibraltar" išpažįsta, kad Fuehrer su juo elgėsi lyg jis būtų buvęs vokiečių valdininkėlis, reikšė nusivylimą ispanų dviprasme užsienio politika ir dėl jos esąs linkęs užimti Ispaniją. J. v. Ribbentrop nurodė, kad Vokietija siekia įsigalėti Afrikoje, todėl Ispanijos reikalavimai negali būti patenkinti. Jis

ėjo dar toliau ir pareikalavo bazių Kanarų salose. Tuomet Suner atkirto: "Kanarų salos yra Ispanijos žemė. Bazės gali būti įkurtos Senegalijoje, Dakare ar kur kitur". Romoje jam teišpuolė Čiano pasiguosti nesuturimui ir vokiečių įžeidžiančia laikysena.

Candillo, paguodęs Suner, mandagiausiai dėsto Berlynui savo siūlymus dėl Gibraltaro. Tačiau, žinoma, kad visuomet prieštaravo, ką Franco tarė, rašė ar darė. Tos visos derybos priemoni tris suktis, kai kiekvienas nori apgauti. Vokiečiai, dar neapgavę, jau diktavo.

Po nelemtų bandymų A. Hitler padaro mostą. Jis atvyksta į Hendayę, Prancūzijos Pirenejų papėdėje. Ten devynias valandas buvo kietai derėtasi. F. Franco padarė tokį pareiškimą: "Ispa-

Šį pavasarį prancūzų spaudo paskelbė pasakojimą naujo sovietinio pabėgėlio specialiosios MVD kariuomenės dalies kapitono Ivano Mirkino, tarnavusio Kremliaus sargybos daliny. Jis pabėgo į Suomiją, o iš ten per Švediją atvyko į Prancūziją, kur ir apsigyveno.

Pasak jo, Stalinas esąs labai susenęs. Vaikštąs palinkęs, labai lėtai, kalbąs dusliu balsu. Taip ir dviektamį nuo jo senatvė. Veidas aiškiai susenęs, nors ir turįs budrumo žymjų. Raupti ženklai išnykę. Apskritai Stalinas nebesąs tas pats, kokį Sovietų Sąjungos piliečiai matę platinamuose portretuose. Jis nebeturi tradicinės pypkės, nes rūkas tik papirosos.

Mirkiniui tekę kartą vadovauti MVD daliniui, kuriam buvusi pavesta Stalino apsauga jam vykstant į Markso-Lenino Institutą. Mirkin apie tai rašo:

"1949 m. birželio 14 d. aš pristatiau Kremliaus vad. Tverio vartų sargybos viršininkui ir parodžiau jam savą specialųjį leidimą. Jis telefonu patikrino dokumentų tikrumą, o po to mane nuvedė į gelžbetonines patalpas, pristatytas Aukščiausiosios Tarybos rūmų kairiajame šone. Pulkinkas Berezkov man pranešė, kad kitą dieną Stalinas turi dalyvauti Markso-Lenino Instituto posėdy. Posėdis prasidės 7 val. 30 min., o mes iš Kremliaus turime išvykti 7 val. 25 min."

Birželio 15 d. popietį aš pats asmeniškai patikrinau visus mašinų motorus. 7 val. visų 4 mašinų motorai buvo paleisti veikti. Staliniui išvykstant visada naudojamos 4 ZIS markės mašinos, po 8 vietas kiekviena. Pirmojoje mašinoje važiuoja apsaugos karininkai. Antra ir trečia mašinos skirtos Staliniui ir vienoje iš jų jis sėdi. Visos šios 3 mašinos tamsiai mėlynos, o ketvirtioj tamsiai raudona ir joje važiuoja sargyba.

Tik 10 minučių prieš išvažiuojant, gen. Poskrebičev, Stalino sekretoriato viršininkas, praneša, kurioje mašinoje Stalinas važiuos.

Panašios sistemos laikomasi Staliniui važiuojant traukiniu. Stalino "skrajojančiai apsaugai" vadovauja pulk. Kisiakov, turįs savo žinioje 20 karininkų ir 20 geležinkelinių brigados puskarininkų. Stalinas važiuoja dviejuose visiškai vienoduose, traukiniuose ir iki pat paskutiniojo momento niekas nežino kuriame jis ištikrųjų važiuos. Vieno traukinio gervežį valdo mechanikas Andriej Maslikov, o kito — Mikołaj Riabenko. Garvežį kartu su mašinistu važiuoja dar po 3 karininkus, kaip apsauga.

nija, savo tradicinėm nuotaikom visuomet buvo Vokietijos santarvininkas, be jokiu sąlygų jai visai atsidavusi. Šio karo metu, Ispanija būtų laiminga kariuotės petyti į petį su vokiečiais". Tam idealui įgyvendinti tuojau iškyrė tuodvi valstybes. Suner, matydamas Hitlerio nesukalbamumą ir atsišeršdamas už nuotaiką Berlyne, dar patiekia naujų reikalavimų — perleisti Ispaniją Prancūzijos Katalonijai ir išlyginti sieną Pirenejuose. Hitleris nesutiko, nes tikėjosi panaudoti Petain Prancūziją ateities žaidime.

Derybos baigėsi niekučiu. A. Hitler sutikęs B. Mussolini, taria: "Geriau sutikčiau leisti 4 dantis ištraukti, negu vėl derėtis su Franco".

Hitleriui pradėjus pinkles dėl vokiečių žygio į Gibraltarą, Franco prašo maršalo Petain paramos tam sutrukdyti ir jį skatina kovoti už Marokc, nes, esą, Italija, o ypač Vokietija, turinčios kęslų į jį. Štai vienas F. Franco paveikslas brožu.

Hendayę vienintelis dalykas padarytas: slapstas protokolas, kuriuo Ispanija atsisako savo reikalavimų. Tačiau to protokolo Suner nepasirašė. Visa tai Ispanija nūdien aiškina: derėjoms, bet likome nuosalyje. O kas juos vertė derėtis? Jei Ispanija būtų sulaukusi pusėtinų nuolaidų, ji būtų žygiavusi. Aiskiau tarus, vokiečiai buvo nustebinti ispanų reikalavimų, o Hitlerio užsispyrimas jų nepatenkinti jau ne vien nustebino, bet ir įžeidė ispanus. Gen. Halder, tuometinis Vokietijos generalinio štabo vir-

(Nuželta į 3 psl.)

Hendayę

Po nelemtų bandymų A. Hitler padaro mostą. Jis atvyksta į Hendayę, Prancūzijos Pirenejų papėdėje. Ten devynias valandas buvo kietai derėtasi. F. Franco padarė tokį pareiškimą: "Ispa-

Birželio 15 d. 7 val. vak. 4 mašinos išvažiuo iš garžo. Pirmoje mašinoje sėdėjo garžo vedėjas latvis Jonas Matis, du karininkai ir aš. Antrojoje mašinoje atsisėdo Stalinas, bet aš apie tai nesužinojau tik 7 val. 25 min.

Aš laiptais užlipau į namus, kur gyveno Stalinas ir ten laukiamajame jau rado sekretoriauto narius. Jie mane pažinojo. Tą patį momentą pasirodė Stalinas. Aš išsitempiau ir pranešiau, kad automobiliai jau laukia. Jis pasveikino mane maloniai, paspaudė ranką, o išeidamas iš namo pasveikino mano sargybos 6 karininkus.

Kai tik Stalinas atsisėdo mašinoje, Berezkov pakėlė ranką. Tai buvo ženklas, kad kelias laisvas. Išėjau visą kelią, kurio mes turėjome važiuoti, signalinėmis šviesomis buvo sulaukytas visas judėjimas. Stalinas važiuo svajinančių greičiu. Manoma, kad greitumas — saugumo laidas.

Atvykus į Markso-Lenino Institutą, aš pirmas išsėkau iš mašinos ir išsitempiau. Išlipdamas iš mašinos Stalinas patenkintai linktelėjo man galva. Abipus taku, iki pat durų, dviejomis eilėmis buvo išstatyti sargybos dalinių kariai.

Kremliuje gyvena per 1000 asmenų ir per 1000, iskaitant ir tarnautojus, kasdien ateina į Kremlių iš miesto. Kremliuje gyvena visi Politbiuro nariai, Aukščiausiosios Tarybos nariai, kairieji asmeniniai Stalino bendradarbiai, jo bičiuliai, maršalas Budiony. Bet svarbiausioji Kremliaus aikštė visada tuščia. Tai Kremliaus įstatymas. Per šią aikštę kartais pereina pėsčias Stalinas.

Kremliaus karinis komendantas yra MVD kariuomenės pulkininkas Mazel. Viena iš jo pareigų yra žiūrėti, kad niekas neitų per svarbiausiąją aikštę. Pav. tarnai, kurie Kremliuje daro tvarką bei valdą, negali eiti per aikštę, bet ją apeina. Iš Kremliaus išeiti galima tik gavus specialų leidimą. Kremlius atrodo tuščiu miestu, tačiau jo senoviskųjų rūmų viduje visose kanceliarijose dirbama dieną ir naktį.

Stalinas Kremliuje veda labai paprastą gyvenimą. Jis keliasi niekad ne ankščiau, kaip 10 val. rytą. 10 val. 45 min. jis pusryčiauja, beveik visada kartu su žmona, gen. Poskrebičevu, o kartais ir su Motulovu arba Berija. Iki 2 val. po pietų jis dirba savo kabinete. Tada Poskrebičevas jam perskaito ištraukas iš įvairių ministerijų pranešimų. Nuo 2 iki 3 val. jis skaito laikraščius. 3 val. pietauja, o po to iki 5 val. ilsisi. Nuo 5 val. Stalinas

dirba savo kabinete iki vakarienės, kuri patiekama 8 val. 30 min. Vakarienei jis kartais pasiukčia dukrą Svetlaną su vyru. (Tai, dabar kažkur dingęs, pirmasis jos vyras, bet ne dabartinis Kaganovičius. Red.).

Po vakarienės Stalinas savo bute priima Politbiuro narius ir asmeniškus bičiulius. Ten kaikiada surengiami svečių priėmimai. Tada Stalinas šnekučiuojasi įvairiausioms temoms, paprastai informacinio pobūdžio, bet visa tai neturi oficialaus charakterio. Pasikalbėjimuose Stalino dabartinė žmona, lakūnė, nedalyvauja, kaip kad paprastai darydavo jos pirmtakūnė Kaganovičiaus sesuo. Politika ji nesidomi, labia santūri ir neplepi, už ką Stalinas ją labai vertina. Ji yra aukšto ūgio, gana stora, plačiaapetė. Veidas apskritas, tipingai rusiškas, akys mėlynos. Ji gyvena atskirame name, kartu su savo ligota motina.

Gydytojai susirūpinę Stalino sveikata: Jie jau senai patarė išvykti į pietus, į Soči, Maskvą visai apleisti. Berija kas mėnesį Politbiuro posėdy perskaito biuletenį apie Stalino sveikatą. Informacija apie Stalino sveikatą — valstybinis paslaptis, ir biuletenis įtraukiamas į posėdžio protokolą.

Yra dėsni, kad Stalino aplinkoje negali būti žmonių su ginklu, išskyrus asmens sargybą. Karininkams prie Stalino leidžiama turėti šaltus ginklus — kardus, durklus ir pan., — o revolvėriai atimami. Kai Stalinas su bičiuliais medžioja, jį saugo 15 vyrų brigada.

Ypatinai sargybos sutvirtinamos, kai Stalinas priima satelitinį valstybių ministrus. Kremliuje mes su jais elgiamės, kaip su žmonėmis, kurie pasitikėjimo neužsitarnauja. Generolas Paskrebičevas yra vienintelis žmogus iš visos aplinkos, kuris turi teisės užėiti į Stalino kabinetą be perspėjimo ir nesibeldęs.

Politbiuro narius, kurie lankydavosi pas Staliną, pažinome ne tik iš vardų. Mes išstudijavome jų ipročius, mes iš anksto žinojome, kaip kurių laikysis išlipę iš automobilio prie namo. Molotovo veido išraiška visada būdavo paniūrus. Kaganovičius, išlipęs iš automobilio, niekad nežiūri į žmones, bet visada ramiai žiūri į tolį. Vorosilovas visada garsiai nusišypsčia. Bulganas nuolat kramto ūsus. Malenkovas visada skuba ir laiptais bėgtė bėga, rankose laikydamas popierių prikimštus 2 portfelius. Tik vienas žmogus išlaiko olimpišką ramybę eidamas pas Staliną — tai Berija".

Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje tebegyvas

(Trečiosios Liet. Dramos Teatro premjeros Montrealyje belauki ant)

Nevienas mūsų kultūrininkas ir žurnalistas yra atsidusęs viešai spaudoje dėl keisto reiškinio: kadaise Vokietijoje, kareivinių grūvėse ir lentinuose barakuose, mūsų kultūrinis gyvenimas buvo daug aktyvesnis, negu čia, šiaurės Didžiojo Vandens. Atrodo, kad visa tai, ko ten stoka, čia apščiau turima: ir žmoniškesnė pastogė, ir padoresnė apranga, ir didesni kolorijai kiekiai, ir pinigai. Ar tai nėra pats geriausias įrodymas, kad dvasinės kūrėjos pašangai reikia kai ko daugiau, nei materialinio gerbūvio, nei pinigų? Galima būtų dar daugiau pasakyti: gali būti, kad kaip tik pinigų yra vienas didžiausiųjų mūsų kultūrinio gyvenimo žlugdytojų. Pieno šiandien turi čia kiekvienas tautietis — vienas daugiau, kitas mažiau, bet jo nebeatiduoda knyga, laikraštis, teatru. Tuos pinigų jis laiko „svarbesniems“ dalykams... kažin ar juos bereikia išvardinti? Visi pažįsta tokius žodžius: namukas, biznis, mašina, alus ir pan. Taip. Liūdnas išvada: tada, Vokietijoje, kai pinigai nebuvo nieko verti, juos kiekvienas atidavė lengva ranka ir kilnia širdimi kultūrai.

Po tokios minorinės įžangos kalbėti apie keliolika jaunų žmonių, kurie pasiryžę Kanadoje įsteigti lietuvišką dramų teatrą ir jį išlaikyti, ar ne perdrąs? Ar neprivertė jų pasiryžimas nusispysti daugelį patyrusių: ką jau ten keliolika jaunuolių sukurę kaip jau tie ten nesubankrutuos? Ir puikiai žinodamas, kad nei vienas jų nėra piniguočius, kad kiekvienas jų dirba tokį pat darbą dienomis fabrikuose, ir įstaigose, kaip skaitantieji šiuos žodžius, ir kad jie vėliau reputuoja vakarais ir naktim, nepasilikdami sau nei valandos laisvalaikio, — visa tai gerai žinodamas, sakau: jie nesubankrutuos, jie išstės! Pagaliau, tai jau jie įrodė dviem spektakliais Montrealyje: A. Skėmos „Zivilė“ ir A. Gustaičio „Šilkiniais Panciais“. Ir tai jie dar kartą įrodė, pastatydami šių metų rugsėjo 8 dieną Antano Rūko „Bubulį ir Dundulį“.

Žinoma, tokiame išstėjime yra viena sąlyga: jeigu Montrealyje lietuvių, jeigu Kanadoje gyvenantieji lietuviai savo teatrą remia. Jeigu jie supras, kad daug, daug svarbiau yra išlaikyti gyvą lietuvišką teatrą, negu kokią nors lietuviu aludę. Iki šiol lietuviškojo dramų teatro spektakliai Montrealyje (ir gastroliu metu) buvo lankomi taip skurdžiai, kad finansinė teatro būklė yra pasidariusi tragiška. Jeigu ir naujoji premjera sulauks tokio pat mažo žiūrovų skaičiaus, (jeigu Montrealyje priskaitoma apie

10 tūkstančių lietuvių, tai lietuvių spektaklius susidaro vos 9%) tai galimas dalykas, lietuviškasis teatras Kanadoje mirs. Jis bankrutuos, bet ne jaunų žmonių širdyse, jis bankrutuos atbukusiuose individuose.

Trečią kartą išeina Montrealyje scenon Lietuvių Dramos Teatras. Antanas Rūkas, „Bubulio ir Dundulio“ autorius, mūsų skaitantieji ir teatre besidominčiai visuomenei yra pažįstamas. Jis poetas, jis dramaturgas, jis aktorius. Rūko veiklas, kaip aktorius jį pats pavadino — trijų veiksmų linksmas nutikimas, bus, be abejonės, mūsų publikai lengviau suprantamas, negu A. Skėmos „Zivilė“. Čia nėra jokių gilesnių problemų: nei deklaracijų, nei rašytųjų veiksmų, nei užslėptų puosmenomis. Antanas Rūkas nuveda žiūrovą į lietuviško kaimo sodybas ir leidžia pasigėrėti mūsų gimtojo žodžio ir gimtosios žemės sodrumu ir grožiu. Veikalo tematika nėra nauja: dviejų gerų kaimynų kiverčias ir jų susitaikymas jau girdėtas ir literatūrinuose ir sceniniuose mūsų rašytojų veikaluose. Tačiau A. Rūko kūrinio gerųjų ypatybių reikia ieškoti ne tematiniam naujume, bet tos temos naujam apipavidalinime. Autorius suteikia šitam paprastam nutikimui pasakišką koloritą, perkeldamas jį idiliškon nuotaiką, suteikdamas jam laiminges praeities spindėjimą. Rašytojas vaizduoja scenoje mažytę mūsų kaimo gyvenimo išlaują, norėdamas priminti žiūrovui Lietuvą visam jos grožyje, priminti jos paprastus, gerus ir gražiakalbius žmones, jų teisingą ir atvirą būdą, jų svajones ir rūpestį. A. Rūko veikalo žmonės gyvi, trumpai ir gerai charakterizuoti ir vykusiai perkelti sceniniais tikrovės. Veikalo kalba sklandi, puošni, gerai eiliuota.

„Bubulis ir Dundulis“ jau buvo statytas kartą, tremtyje, Detmole, prieš 5 metus. Tuomet jį režisavo Jurgis Blekaitis ir jo aktorį sąstatą sudarė visa eilė pajėgiausių scenos menininkų: Henrikas Kacinskas, Valiukas, Lemešytė, Alg. Dikinis, Kubertavičiūtė, autorius A. Rūkas, etc. Montrealyje veiklą režisuoja aktorius Algimantas Dikinis. Jis stengiasi veikalui suteikti panašią pagrindinę liniją, kokia buvo J. Blekaitis sukurta dar Vokietijoje. A. Dikinis vaidina šiam veikale ūkininko Dundulio vaidmenį. (Iš tikrųjų, Dundulio rolę turėjo atlikti aktorius L. Barauskas. Tačiau, šiuo metu dėl sunkaus akies sužeidimo paguldytas ligoninėje, jis — bent premjeroje — savo rolę dar negalės vaidinti). Ūkininko Bubulio vaidmenį atlieka aktorius

Juozas Akstinas. Bubulio šeimininkės Rožės — aktorė B. Dikienė. Bubulio dukters Radastos — aktorė Birutė Pukelėvičiūtė. Dundulio sūnaus Dobilo — pirmą kartą debiutuoja A. Rusinas. Viengungio Girdžiaus vaidmenį atlieka aktorius Kazys Veselka. Viengungio Šaltėkšnio — aktorius mėgėjas V. Sabalys. Piršlio Tarulio — pirmą kartą debiutuoja V. Kerbelis. Našlės Agulės rolę — E. Gailevičiūtė.

Veikalo meninį scenovaidį sukurė (laikydamasis dail. Andriusio dar Vokietijoje sukurto scenovaidžio) Kazys Veselka.

Teatras numato su šiuo veikalu gastroliuoti ir kitose lietuviškose kolonijose Kanadoje. Kaip teko patirti, pirmoji išvyka bus į Torontą. Reikia tikėtis, kad naujasis pastatymas susilauks ir Montrealyje, ir kitose lietuviškose kolonijose tokio žiūrovų skaičiaus, jog lietuviškojo Dramos Teatro egzistencija Kanadoje nebus sužlugdyta. Dar daugiau: kad mūsų teatras dar pastatys daug naujų veikalių ir išves scenon visą eilę jaunų scenos talentų.

A. Ž.

Toronto „Sūnūs ir Dukterys“ manevruoja

„Sūnūs ir Dukterys“ Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija, žinoma ekonominė atrama visų raudonųjų Kanados lietuvių organizacijų, jų tarpe ir „Liaudies Balso“, rugpjūčio 4-5 d. Toronte buvo sušaukęsi kuopų atstovų suvažiavimą. Suvažiavimų nutarimu, jo protokolais išsiuntinėjus visiems Kanados lietuvių laikraščiams. Ir mes esame gavę jį, surinkta, o paskiau išspausdintą „L. Balse“. Lydimajam rašte prašoma jį išspausdinti. Deja, tai neįmanoma: ne vien dėl jo ilgumo, bet ir dėl Draugijos vadovybės tebesilaikomos linijos. Vis dėlto mes norime savo skaitytojus painformuoti ir padaryti keletą pastabų.

Suvažiavimo pradžioje dalyvavę 21 atstovas — 16 iš Toronto, 2 iš Winnipeg, 2 iš Hamiltono, 1 iš Courtland, Ont. ir 5 Centro Valdybos nariai. Antrą dieną atsirado dar du, bet nepasakyta iš kur.

Pasak Centro vald. pranešimo, narių esą: Toronto 335, Hamiltone 46, Sudbury 15, Timminse 21, Courtland 40, Winnipege 67, Red Lake 12, Windsore 16, Coleman, Alta. 17 ir Vancouver 8. Šiose dviejose vietovėse esą ne kuopos, bet grupės, o pavieniū narių esą 53. Viso narių 623: 419 vyrų ir 204 moters. Jų daugumas esą 40-50 metų amžiaus. Atstovų, kaip sakta, buvo tik 4 kuopų, nors pranešime yra minima 10 kuopų numerių ir 2 grupės. Visai neišsivardint, matyt mirė, 2 kuopos — 4 ir 9-ta.

Draugijos kasoj esą \$23.747,46.

Atskirai veikianti Montrealyje „Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija“, suvažiavimą pasveikino laišku.

Suvažiavimo pirmininku išrinktas winipegietis M. Vidrukas, vicepirmininku — A. Morkis, sekretoriu K. Kilikevičius ir padėjėju J. Barčas, taip pat torontiečiai.

Sekanciais metais balandžio 28 d. sukanka 40 metų nuo draugijos įsikūrimo (tada ne raudonos, bet jungusios visus lietuvius), tad suvažiavimas nutarė sukurti atžymėti specialiu leidiniu, kuriam išrinkta redakcinė komisija: Barčas, Jusaitis, Yla, Morkis, Keveža ir Laurusevičienė.

Iš kitų suvažiavimo nutarimų išsėdėtinai statuto pakeitimai. Pirmiausia pakeistas draugijos vardas. Ji atsisakė „Sūnų ir Dukterų“... ir pasivadino „Kanados Lietuvių Pašalpinė Draugija“. Taip vadintis pradės, turbūt, po kelių metų pakeitimas bus įrengtas valdžios įstaigose, nes draugija turi „čarterį“. Senasis vardas, matyt, laikomas jau susikompromitavęs.

Taip pat įdomu, kad rastas netinkamas statuto nuostatas: „Šie asmenys nepriimami į draugiją: kareiviai, policistai, slapti policistai ir streikaujujai“. Čia, mat, jau per daug komunistiško kvapelio, lygiai kaip nuostata, kad tokiems nariams, jie neatpažinti išsivertę, negali būti mokamos jokios pašalpos. Šis pastarasis nuostatas visai pa-

naikintas, o pirmojo vietoje įrašyta: „Kareiviai ir draugija nepriimami, o jais tape, nustoja nario teisių, pakol negrįžta į civilį gyvenimą“.

Ir negirdėjus suvažiavimo kalbų bei nemačius kalbėtojų minų, aišku, kad draugija bando užtušti perraudonas dėmes. Kalbos, o taip pat rezoliucijose kviečiama nariai stoti ir naujai atvykusius lietuvius. Nusivalymas ir senjo varo atsisakymas, be abejo, ir jiems taikomas, tačiau bent vienas nutarimas aiškiai rodo jo ilgumą, bet ir dėl Draugijos vadovybės tebesilaikomos li-

nijos. Vis dėlto mes norime savo skaitytojus painformuoti ir padaryti keletą pastabų.

Suvažiavimo pradžioje dalyvavę 21 atstovas — 16 iš Toronto, 2 iš Winnipeg, 2 iš Hamiltono, 1 iš Courtland, Ont. ir 5 Centro Valdybos nariai. Antrą dieną atsirado dar du, bet nepasakyta iš kur.

Pasak Centro vald. pranešimo, narių esą: Toronto 335, Hamiltone 46, Sudbury 15, Timminse 21, Courtland 40, Winnipege 67, Red Lake 12, Windsore 16, Coleman, Alta. 17 ir Vancouver 8. Šiose dviejose vietovėse esą ne kuopos, bet grupės, o pavieniū narių esą 53. Viso narių 623: 419 vyrų ir 204 moters. Jų daugumas esą 40-50 metų amžiaus. Atstovų, kaip sakta, buvo tik 4 kuopų, nors pranešime yra minima 10 kuopų numerių ir 2 grupės. Visai neišsivardint, matyt mirė, 2 kuopos — 4 ir 9-ta.

Draugijos kasoj esą \$23.747,46.

Atskirai veikianti Montrealyje „Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija“, suvažiavimą pasveikino laišku.

Suvažiavimo pirmininku išrinktas winipegietis M. Vidrukas, vicepirmininku — A. Morkis, sekretoriu K. Kilikevičius ir padėjėju J. Barčas, taip pat torontiečiai.

Sekanciais metais balandžio 28 d. sukanka 40 metų nuo draugijos įsikūrimo (tada ne raudonos, bet jungusios visus lietuvius), tad suvažiavimas nutarė sukurti atžymėti specialiu leidiniu, kuriam išrinkta redakcinė komisija: Barčas, Jusaitis, Yla, Morkis, Keveža ir Laurusevičienė.

Iš kitų suvažiavimo nutarimų išsėdėtinai statuto pakeitimai. Pirmiausia pakeistas draugijos vardas. Ji atsisakė „Sūnų ir Dukterų“... ir pasivadino „Kanados Lietuvių Pašalpinė Draugija“. Taip vadintis pradės, turbūt, po kelių metų pakeitimas bus įrengtas valdžios įstaigose, nes draugija turi „čarterį“. Senasis vardas, matyt, laikomas jau susikompromitavęs.

Taip pat įdomu, kad rastas netinkamas statuto nuostatas: „Šie asmenys nepriimami į draugiją: kareiviai, policistai, slapti policistai ir streikaujujai“. Čia, mat, jau per daug komunistiško kvapelio, lygiai kaip nuostata, kad tokiems nariams, jie neatpažinti išsivertę, negali būti mokamos jokios pašalpos. Šis pastarasis nuostatas visai pa-

naikintas, o pirmojo vietoje įrašyta: „Kareiviai ir draugija nepriimami, o jais tape, nustoja nario teisių, pakol negrįžta į civilį gyvenimą“.

Ir negirdėjus suvažiavimo kalbų bei nemačius kalbėtojų minų, aišku, kad draugija bando užtušti perraudonas dėmes. Kalbos, o taip pat rezoliucijose kviečiama nariai stoti ir naujai atvykusius lietuvius. Nusivalymas ir senjo varo atsisakymas, be abejo, ir jiems taikomas, tačiau bent vienas nutarimas aiškiai rodo jo ilgumą, bet ir dėl Draugijos vadovybės tebesilaikomos li-

nijos. Vis dėlto mes norime savo skaitytojus painformuoti ir padaryti keletą pastabų.

Suvažiavimo pradžioje dalyvavę 21 atstovas — 16 iš Toronto, 2 iš Winnipeg, 2 iš Hamiltono, 1 iš Courtland, Ont. ir 5 Centro Valdybos nariai. Antrą dieną atsirado dar du, bet nepasakyta iš kur.

Pasak Centro vald. pranešimo, narių esą: Toronto 335, Hamiltone 46, Sudbury 15, Timminse 21, Courtland 40, Winnipege 67, Red Lake 12, Windsore 16, Coleman, Alta. 17 ir Vancouver 8. Šiose dviejose vietovėse esą ne kuopos, bet grupės, o pavieniū narių esą 53. Viso narių 623: 419 vyrų ir 204 moters. Jų daugumas esą 40-50 metų amžiaus. Atstovų, kaip sakta, buvo tik 4 kuopų, nors pranešime yra minima 10 kuopų numerių ir 2 grupės. Visai neišsivardint, matyt mirė, 2 kuopos — 4 ir 9-ta.

Draugijos kasoj esą \$23.747,46.

Atskirai veikianti Montrealyje „Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija“, suvažiavimą pasveikino laišku.

Suvažiavimo pirmininku išrinktas winipegietis M. Vidrukas, vicepirmininku — A. Morkis, sekretoriu K. Kilikevičius ir padėjėju J. Barčas, taip pat torontiečiai.

Sekanciais metais balandžio 28 d. sukanka 40 metų nuo draugijos įsikūrimo (tada ne raudonos, bet jungusios visus lietuvius), tad suvažiavimas nutarė sukurti atžymėti specialiu leidiniu, kuriam išrinkta redakcinė komisija: Barčas, Jusaitis, Yla, Morkis, Keveža ir Laurusevičienė.

Iš kitų suvažiavimo nutarimų išsėdėtinai statuto pakeitimai. Pirmiausia pakeistas draugijos vardas. Ji atsisakė „Sūnų ir Dukterų“... ir pasivadino „Kanados Lietuvių Pašalpinė Draugija“. Taip vadintis pradės, turbūt, po kelių metų pakeitimas bus įrengtas valdžios įstaigose, nes draugija turi „čarterį“. Senasis vardas, matyt, laikomas jau susikompromitavęs.

Taip pat įdomu, kad rastas netinkamas statuto nuostatas: „Šie asmenys nepriimami į draugiją: kareiviai, policistai, slapti policistai ir streikaujujai“. Čia, mat, jau per daug komunistiško kvapelio, lygiai kaip nuostata, kad tokiems nariams, jie neatpažinti išsivertę, negali būti mokamos jokios pašalpos. Šis pastarasis nuostatas visai pa-

Dėl Lietuvos Vyčių Kanadoje

Lietuvos Vyčiai — vienintelė JAV-bių lietuvių jaunimo organizacija, bežengianti jau į keturiasdešimtuosius savo gyvavimo metus. Organizacijos šūkis: „Dievui ir Tėvynei“. Šiuometiniai vyčių siekiai: a. lietuviškumo palaikymas ir b. kaip galima didesnio lietuvių skaičiaus pritraukimas prie Lietuvos vadavimo darbo. Šiuo metu vyčiai turi virš 50 kuopų su 2500 narių. Dedamos pastangos kuopų tinklą praplėsti, kartą patankinant ir vyčių gretas.

Lietuvos Vyčių būta ir Kanadoje

Prie keliolika metų vyčių kuopa — 33-čiji — veikė Montrealyje. Vienu laikotarpiu vyčių organizaciniame gyvenime buvo pasireiškęs apmirimas. Nesu tikras, bet manau, kad kaip tik tuo metu ir Montrealy vyčių kuopa nuleido rankas.

Būtų puiku ir pagirtina, kad kas nors iš Kanados katalikų veikų įmtyti iniciatyvos vyčių seimynėle ten atgaivinti ir suartinti abiejų kraštų lietuvių jaunimą.

Turime ateitinių ir lietuvių skautų vienetų JAV-bėse ir Kanadoje. Tačiau tie sambūriai nepajėgia apjungti visų lietuvių jaunimo, nuosaliau laikosi nuo čia gimusiųjų mūsų tautiečių. Vyčiai kaip tik būtų tas vienetas, ir kurį galėtų įsijungti Kanadoje gimusieji lietuviai ir naujieji ateiviai; sumažėtų trintis, kuri tarp jų grupių pastebima; užsimestų glaudesni ryšiai tarp Kanados ir JAV-bių lietuvių jaunimo.

Esu tikras, kad jei tik tas klausimas Kanados lietuvių kolonijose būtų iškeltas, tuoj rastų gyvo pritarimo lietuvių tarpe, ir greitai išgirstume, kad jau gyvuoją Lietuvos Vyčiai Toronte, Montrealy, Hamiltone ir kituose miestuose.

Truputis apie vyčių vidaus santvarką

Lietuvos Vyčių organizacijos nariais gali būti abiejų lyčių lietuvių kilmės praktikuoją katalikai, sulaukę 16 metų amžiaus. Nemažas skaičius ir iš naujųjų ateivių jau priklauso vyčiams.

Organizacija kas metai šaukia visuotinį suvažiavimą, kurio metu viso krašto lietuviškasis jaunimas sueina į artimesnes pažintis. Be to, kasmet taip pat šaukiami apygardų (vieno ar kelių steigčių) suvažiavimai bei rengiamos įvairios sporto žaidynės, sutraukiančios gražų būrį lietuvių jaunimo iš įvairių vietovių.

Organizacijos nariai gauna kas mėnesį įdomų žurnalą „Vytiš“, kurį šiuo metu redaguoja

Dr. J. Leimonas ir panelė Phyllis Grendal.

Žymesnieji vyčių veikėjai

Dažnai tiesiog reikia stebėtis didelių vyčių lietuviškumu. Aš asmeniškai pažįstu vieną JAV-se gimusį ir augusį lietuvių, priklausantį vyčiams. Jei lietuvis. veda svetimtautę ar priešingai, tai jis tokiame niekad neatleidžia ir nebeneri jo nė pažinti. Tai tik vienas pavyzdys, o vyčiai savo eilėse turi šimtus žymių veikėjų bei simpatizentų lietuvių. Iš jų pažymėtini: J. Boley (Newjorkas), J. Lola (Boston, Mass.), kun. J. Jutkevičius (Worcester, Mass.), A. Mažeika (Pittsburg, Pa.), Wm. Kolicus, Jr. (Pittsburg, Pa.), P. Gudelis (Dayton, O.), J. Jatis, J. Stoškus, S. Kane (visi trys iš Chicago, Ill.) ir kit.

Ranka paduotina amerikiečiams

Pirmiausia, prieš pradėdant vyčių organizavimo darbą Kanadoje, reikėtų, be abejo, susisiekti su Lietuvos Vyčių Centro Valdyba. Iniciatorių turėtų būti septyni ir naujųjų ateivių katalikų veikėjai, eidami išvien su lietuvių katalikų parapijų dvasijomis. JAV-bėse vyčių kuopos daugiausia ir veikia parapijų ribose. Tiesa, yra vietovių (Cincinnati, O., Portland, Oregon ir kit.), kur lietuvių, neturėdami net ir savų parapijų, yra susispietę po vyčių vėliava.

Iš tikrųjų, būtų labai gražu, jei Kanados katalikiškasis lietuvių jaunimas paduotų ranką lietuvių kilmės amerikiečių jaunimui. Eidami kartu turėtų ne tik daug džiaugsmo, bet labai daug pasitarnautų lietuviškumo palaikymui ir Lietuvos vadavimo darbe.

Truputis informacijų

Visuotinis vyčių seimas šiais metais įvyksta rugsėjo 7, 8 ir 9 dienomis Niujorke, New Yorker viešbutyje.

Vyčių Centro Valdybos pirminko adresas: Al Wesley, 102 Maple St., Great Neck, L. I., N.Y. Vyriovs vadov: kfn. J. Jutkevičius, 153 Sterling St., Worcester 4, Mass.

L. Valiukas.

Red. pastaba: Vertėtų šį klausimą giliau pasvarstyti. Kvietime pasisakyti ir kanadiečius.

Kaikurie faktai apie poliomyelitį

Vėlyva vasara ir ankstyvas ruduo Kanadoje vadinamas poliomyelitės sezonas. Sveikatos pareigūnai ragina kanadiečius, kad jie ypatingai apsisaugotų nuo šios ligos.

Polio arba vaikų paralyžius, gali apimti kiekvieną, ne vien vaikus. Jo tikroji priežastis dar nėra gydytojų nustatyta, bet bendrai manoma, kad netinkami sanitariniai įrengimai, susigrūdimo sąlygos ir žmogaus menkas fizinis atsparumas padeda šiai ligai plėstis.

Sveikatos specialistai dėl to rekomenduoja šias atsargumo priemones:

1. Vengti pervargimų ir nusišaldymų.
2. Maistas turi būti švarus, saugomas nuo musų.
3. Prižiūrėti asmeninę švarą. Suauke, kaip ir vaikai, turėtų plauti rankas prieš valgį ir po išvėtos lankymo.
4. Vengti susigrūdimų, ypatingai per polio sezoną.

Kai vaikas nusiskundžia, kad negerai jaučiasi, ypatingai jei turi karšči, gerklės, galvos arba skilvio skaudėjimą arba jam skauda raumenis, tuoj pakviesti gydytoją, nes labai dažnai neatpažįstame to polio simptomų. Vaikas arba suaugęs su tokiais nusiskundimais turi būti patalpintas lovon ir nuo kitų šeimos narių izoliuotas, kol gydytojas nustatys tikrą diagnozę.

Daugelis šeimų pradžioje nepakviesta gydytojo daugiausiai dėl išleidų. Tėvai yra raginami, kad jie polio sezono metu pasitartų su gydytoju, nes daug kas priklauso nuo to ar liga laiku pažinta ir pradėta gydyti. Žmonės, kurie neįstengia apmokėti gydytojų ir ligoninių išlaidų, gali gauti pašalpą beveik visose Kanados provincijose iš vietinių arba provincinių valdžių.

CSG.
Toronte praėjusio savaitės pirmadienį nuo poliomyelitės mirė 2 vaikai, ketvirtadienį užregistruota 11 naujų usisurgimų. Iš jų 7 be paralyžio ženklų.

ISPANIJA TEKMĖJE

(Atkelta iš 2 psl.)

šininkas, trumpai tepasakė: „Ispanijos dalyvavimas kare, vien techniškai pobūdžiu, tevertas vien besisklandančių pykpes dūmų“. Jis, pasikalbėjęs su Vokietijos vienu geriausiu šnipu antrojo pasaulinio karo metu, žinomuoju Canaris, pridėda: „Susiriusus Ispanijai, negalima apsaikčiuoti, kur mus nuves, nes mus gali perbrangiai kaštuoti“. Šiuos žodžius pradeda ir amerikiečiai į galvą išdėti.

Gibraltaras

Kai Viačeslav Molotov 1940. XI. 12 lankėsi Berlyne, buvo apspėsti ne vien vokiečių-sovietų, bet ir vokiečių-ispnų santykiai. Tą pačią dieną Hitleris davė įsakymą Nr. 18, kuris plačiau žinomas Felix operacijos vardu. Šis uždavinys — užimti Gibraltarą.

Tuo metu A. Hitler, Halder žodžiais, buvo pasiruošęs ispanams žadėti, nežiūrint ar galės tęsėti. Gen. Kuehler žiūrėjo kariuomenę Prancūzijoje žygiui į Gibraltarą. Paėmus Gibraltarą, numatyta kontroliuoti visą šiaurinę Afriką. Tai turėjo įvykti 1940 m. gruodžio mėn. viduryje. Viskam buvo pasiruošta. Teliko vienintelis kliuvinis — Ispanija.

Molotovui apleidus Berlyną, po savaitės Suner vėl Berlyne. Šį kartą Hitleris buvo malonus. Kai Fuehreris pradėjo dėsytį apie Viduržemio jūros saugumą ir būtinybę užimti Gibraltarą, Suner atkirto: pradėkite nuo Sueco. Lerrano pareikalavo

kad būtų pristatyti lėktuvai už kuriuos Heinkel įmonei jau buvo sumokėta. Pagaliau jam išslydo pavojingas žodis: kiekvič. Ispanija nesuveidė biudžetą, o tautos negalima palikti badui ir akis žiūrėti. Kiekvič išvežti neleidžia finansiški sunkumai. Nuo to meta atidėliotos žygio datos. Franco vis tyli. Ir Canaris neką tegalėjo padėti.

1941 m. F. Franco pradeda derbys su W. Churchill, kuris pažadėjo padaryti žygių, kad Prancūzija patenkintų teisingus Ispanijos reikalavimus šiaurės Afrikoje. W. Churchill reikalavo iš Franco, kad nepraleistų vokiečių kariuomenės. Šiuo žygiu Franco darė kelis žygius: apgavo Vokietiją, kažin ką pardavė britams, pats nieko negaudamas.

Nūdien, svarstant Ispanijos karinį jungimą vakarinės Europos gynyman, iškyla vienas klausimėlis, ar Franco gali būti geru santarvininku demokratams, kai jis apgavo savo idejinius draugus?

Neabejotina, kad Ispanijos strateginė svarba yra didelė. Aišku, jog visus veiksmus reikia telkti kovon prieš bolševizmą. Nesuprantamas yra britų ir prancūzų bruzdėjimas dėl JAV bendravimo su Franco, nes jie vargu ar mažiau turi sąžinę slėgianti nuodėmė už patį Candillo. Vienas klausimas telkia, kuriomis sąlygomis gali būti perkama, brangiai parduodanti sužadėtinė — Ispanija?

IŠ PAVERGTOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

"Droigas I. Jedinovič"

kritikuoja

TSRS Valstybinio banko Lietuvos respublikos kontoros valdytojas, taigi sovietų kapitalistinės sistemos vienas kapitalistų, pėgrys Kauno "Metalų" fabriką už pramonės produkcijos sutapymą, bei Naujosios Vilnios daigų gamyklos kolektyvą už greitumą darbe, puola visą eilę LTSR įmonių beveik kaltindamas jas "sabotažu". Liepos 11 d. visoje LTSR tarybinėje spaudoje tilpo šis jo straipsnis, kaltinąs Vilnios medžio apdirbimo kombinatą, jog vietoj sutapęs, jis dar padidinęs išlaidas. "Krosnies" plytinę, Vilniaus Garvežių remonto dirbtuvės neįvykdė plano. "Ypatingai didelės viršplaninės išlaidas turėjo LTSR Mėsos ir Pieno, Vietinės, Miško ir Lengvosios pramonės ministerijų įmonės. Kauno "Koton" fabrikas turėjo 128.000 rublių nuostolių. Panašiai "Kauno Audiniai".

Two metu, kad iš Vilniaus buvo pranešama apie darbininkų neramumus, drg. Jedinovič tvirtina, "jog Kauno "Metalų" iniciatyva rodo augantį darbininkų masių aktyvumą, jų karštą norą padėti didžiosios tėvynės didžioms statyboms".

Ragina auginti daugiau gyvulių

"NYT" Rusijos ekspertas Harry Schwartz pastebėjo, jog penkios sovietų respublikose ypatingai skatinama akcija pagerinti gyvulininkystės stovį, kam šis skiria dvigubą reikšmę: ekonominę ir karinę. Tos respublikos tai Latvija, Lietuva, Gruzija, Armėnija ir Azarbeidžanas. Mes tegalime patvirtinti, jog šiuo kartu Mr. Schwartz yra tikrai teisingai konstatavęs. Liepos 11 d. LTSR ypatingai ši kampanija buvo sustiprinta, reikalaujanti "padidinti visuomeninių gyvulių ir paukščių ūkį, produktyvumą pakėlimą ir pašarų bazių sustiprinimą". Išsvystymo planas remiamas tuo, kad kiekvienam kolūkyje būtų sudarytos keturios gyvulininkystės fermos ir stipri pašarų bazė. Buvo nurodyta Biržų ir Pasvalio rajonai, kuriuose tas jau pilnai atlikta. Fermos buvo sudarytos "superkant" karves iš kolūkių, darbininkų bei tarnautojų. Nurodyti Molėtų, Nemėnėnės, Simno, Panemunės, Salantų, Silalės, Ramygalos valsčiai, kur gyvulininkystės vystymas yra su "rimtais trūkumais". Pav. Joniškėlio rajonas vietoj karvių skaičių padidinęs 92%, padidinęs vos 21%, avių — vietoj 74% padidinta vos 5% ir kiaulių, vietoj 94% padidinta 4%. LTSR oficiozo nuomone, priežastis esanti "kolūkių sustambinimas, kada vietinių tarybų uždaviniai tapo sudėtingesni ir atsakingesni". O mes pasiūlytume pastudijuoti kiek baudžiauninkų gyvenimą 18-19 šimtmečių. Kiek jie padirbdavo savo ponui, o kiek vakarą savo sklypelyje. Tik šis krivinas raudo nas ponas, turbūt, dar aršesnis.

Tebeskamba šienplovų dainos Lietuvoje

Nors seniai buvo girtasi sovietų, kad LTSR viskas mašinomis daroma, bet "Tiesa" išsivadė, pranešusi, jog Šiaulių rajono kolūkiuose dirbo vos 184 šienplovės mašinos ir "tūkstantai šienplovų kolūkių". Kuršėnų rajono "vyresnybė" gavo vėlinių, kad šienplovės buvo vykdoma "visiškai nepatenkinamai". Nebuvo parengti planai nei rugiapiūtei. Vartotojų kooperatyvas per derliaus nuėmimą neturėjęs angliės, nei geležies, "kas neleido kolūkiams susiremontuoti prieškariniū žemės ūkio mašinų, išplėstų iš lietuvių ūkininkų. "Pereitais metais dėl nepakankamo vežimų skaičiaus daugelis kolūkių smarkiai uždelė derliaus suvežimą. Buvo manyta, kad tai bus pataisyta šiais metais. Tiesa, kooperatyvas parvežė 30 vežimų iš Panevėžio, bet iki šiol jų niekas neatėmė". Tai, girdi, grėsia dideliu pavojum "gausiam šių metų derliui".

• Vilniaus Rusų Dramos Teatras daugiau lankomas negu LTSR teatras. Liepos 16 d. rusų teatras statė du spektaklius "Kreščinsko vestuvės", o LTSR dramų teatras Ukrainos komunisto Korneičuko "Puting Giraite".

Baigia sunaikinti Lietuvos ūkį Jau 92% sukolchozinta

Laisvojoje lietuvių spaudoje paskutinių laikų gausu žinių iš Lietuvos, kurios gan dažnai tarpusavyje nesutinka. Tačiau visas žinias sugretinus vaizdas gaunasi vistiek liūdnas. Tai patvirtina ir oficiali LTSR spauda.

Tarybinės spaudos pranešimu, liepos 7 d. įvyko kolūkių politrukų pasitarimas, kuriame pranešimą padarė drg. A. Sniečkus, pažymėjęs, kad "partija ir vyriausybė iškėlė mums didelius uždavinius". Kaip didžiausią laimėjimą nurodė, kad šiuo metu "92% Lietuvos valstiečių susitelkę į kolūkius". Lietuvos tauta, aišku, už tai esanti dėkinga Stalinui, Sniečkus kartoją visą pasitarimo metą, kviesdamas dėlto lietuvių įvykdyti "istorinį Lietuvai nutarimą — žymiai padidinti grūdų, ypač kviečių, linų ir cukrinių runkelių gamybą, o taip pat, visuomeninių gyvulių skaičių ir pakelti jų produktyvumą".

Sniečkus savo kalboje išdėvė, kas buvo svarstoma LKP VIII plenumo metu, lapkričio mėn., kada, kaip atsimename, žuvo drg. B. Bodek, Vilniuje. Mat, Kremlius reikalavęs "padaryti viską, kad didingas LTSR planas būtų įvykdytas". Tas reikė dar didesnę LTSR valstiečių ir darbininkų eksploataciją, kuri turėtų būti išaukusi Vilniaus neramumams. Sniečkus prikišo kolūkių politrukams, jog per daug kolūkių pažeidžiami nuostatai ir kolūkiečiai vis dar stengiasi išlaikyti savo karvę ar ožką.

Sniečkus perskaitė Centro Komiteto X plenumo nutarimus, skambančius vienodai kaip ir ankščiau. Arti pūdymus, prižiūrėti traktoriaus, suvežti šieną, šerti arklius, "turint galvoje, kad arkliai teks atlikti žymią laukų darbų dalį". Ir tai po visų pagirų, kiek broliškos respublikos "priešintė mums priešakinės technikos puikių gaminių" — traktorių.

Drg. Čepinskas pateikė tipiską LTSR sustambinto kolūkio administracijos vaizdą. Jis kalbėjo apie "Lenino" kolūkį, Joniškėlio rajone. Jie sukūrė penkmečio planą, kurį nusiuntė į Šiaulius, bet, nežinūrį pakartotino prašymo, atsakymo iki šiol negauta. ... Iš kalbėjusių politrukų pavardžių susidaro įspūdis, jog Rytinė Lietuva ypač yra surusinta. Švenčionių, Šalčininkų, Eišiškių ir nef Alytaus pavarės politrukų be šimties rusiškos, kai kitų rajonų dar lietuviškos. Panašiai padėtis pačiuose vakariniuose LTSR rajonuose. Kaikuriuose kolūkiuose gyviau vykdoma tvarų statyba suvisuomenintiems gyvuliams. Nors daugumas jų perstatomi iš stambesnių ir buv. pajėgesnių ūkininkų ūkių, dalis jų ir naujai statomi.

Labai daug pagirų girdime. Bet pavyzdžiai liūdni. Štai "Naujojo Kelio" kolūkis turi 65 galvijus, mažiau kaip 100 kiaulių, apie 25 arklius ir virš 300 vištų.

— Lenkų spauda skelbia, kad atgabendieji iš Vilnijos praneša, apie prasidėjusius naujus iš Vilniaus ir jo apylinkių gyventojų išvežimus. Išvežimai vyksta ryšium su rengiama Vilniuje karišką bazę. S. m. kovo ir balandžio mėn. išvežti keliolika kaimų pietvakariuose nuo Vilniaus visi gyventojai. Įrengtos kariškos stovyklos, o miškai paversti amunicijos sandėliais. Vilniaus gyventojai randasi išvežimų baimėje. Plačioje apylinkėje įvestas karo stovis. Vaikščioti vakarais ar išvykti už miesto reikia leidimo.

• "Dešinieji socialistai — Amerikos imperialistų agentai". Ši taip tarybiniai lietuviški laikraščiai pasitiko Socialdemokratų internacionalo įkūrimą Vokietijoje. "Visų šalių darbininkai su neapykanta nusigriebia nuo šio šlykštaus sumanymo".

• Aviacijos diena Vilniuje, sekmadienį, liepos 8 d., buvo siekiama padaryti daug triukšmo. Buvo iškilmingas posėdis, su rengtas partijos ir "Laisvanoriškos draugijos aviacijai remti". Vakare buvo šašomos raketos ir artilerijos salvės.

• Per LTSR radiją duodamas Estijos Rusų (!) dramų teatro montažas "Vestuvės su kraikiu".

• Naujojoje Vilnioje, standartinių namų cechą dirba specialiai Volgos atominio hidroelektrinių statybai. Darbininkai maišytos tautybės. Visoj respublikoj vykdomos vadinamos statybos sąskaiton sutaupymo varžybos.

• Naujai įsteigtas, sovietų karo pramonei reikšmingas, prie LTSR Žemės ūkio ministerijos kaučiukininkystės skyrius, ieško visų rūšių tarnautojų.

• "Valstiečių laikraščio" vedamajame patiriame, jog pirmąjį pasaulio lėktuvų išradė rusų mokslininkas ir išradėjas Možaiskis, o parašijutą Glebas Jevgenjevič Koselinikov.

• Kiekvieną dieną 20.30 val., apytikriai tuo pačiu laiku kai LTSR girdima "Amerikos Balso" programa, Vilniaus radiofonas varo antiamerikonišką propagandą. Paskaitų temos: "Amerikinis gyvenimo būdas be pagrazinimų", "Pasaulio tautos kovoją už taiką" ir pan.

• Liepos 8 d. LTSR mirė Sveikatos ministerijos poliklinikos tarptautinio skyriaus ilgametis vedėjas Ilja Šapiro, ilgus metus daktaravęs Kaune, su rusais pasitraukęs 1940 metais. Buvo gimęs Butrimonyse ir baigęs VD universitetą.

• Prof. Bieliukas per Vilniaus radiją liepos 10 d. skaitė paskaitą "Mokslų gamybos bendradarbiavimas" rusiškai.

• Vabalninko kolūkis "Tarybinis Pirmūnas" įsigijo pirmąsias 35 melžiamas karves, o Pandėlio rajono "Lenino Kelias" net 300 vienadienių viščių. Tai bent ūkiai!

• Liepos mėnuo nebuvo ypatingai karštas Lietuvoje. Vidutinė temperatūra buvo apie 24 laipsnius C. Vidury mėnesio buvo keletas stiprių audrų su smarki lietuimi.

Iš lietuviškojo pasaulio

JA VALSTYBĖS

Detroito "Amerikos Lietuvių Balso Radio Klubas" išlaikomai radijo valandėlė "Baltic Melodijos", transliuojamai kas šeštadienį 8.30 — 9.15 val. vakare, rugsėjo 15 d. sukaną 5 metai. Transliuojama per WJLB stotį, per kurią prieš keletą metų būdavo transliuojama komunistinės propagandos programa. Ta pati organizacija suorganizavo ir chorą, kurį dabar veda Br. Budriūnas.

Klubo dabartinė pirmininkė yra H. Rauby.

Rašyt. A. Vaičiulaitis Scrantono kolegijoje šiais metais nebemoko lietuvių, pereina dirbti į "Voice of America". Dr. Kučas lieka ten pat.

H. Žemelis "Vienybėje" nedirbs, kaip buvo skelbiama spaudoje, ir vėl grįžo į Clevelandą.

Gydytojams europiečiams Niu jorko universitetas steigia specialius kursus, kuriuos baigę gaus praktikos teises.

Lietuvių kalbos kursai prie Georgetown universiteto, kurie truko 3 mėn., pasibaigė. Lektoriaus iš pradžių prof. Vl. Stanka, o vėliau B. Paramskas. Gaila, kad lektorai pripuolami. Gerai, kad proga universiteto biblioteka įsigijo lietuviškų knygų.

Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas įvyks rugsėjo 1-2 d. Rochesterį.

Komp. V. Jakubėno naują kantatą pirmą kartą išpildys "Dainavos" ansamblis spalio 7 d. koncerte.

A. Peldzius, ilgametis "Darbininkų" administratorius įsigijo spaustuvę Broctone.

Broctono lietuviai, jų esą apie 7000, pradeda statyti naują bažnyčią.

Philadelphijos Šv. Andriejaus parapija rugsėjo 2 d. Mykolaiečio sode rengia "Lietuvių Dieną".

Dail. V. Jonynas emigruoja į JAV. Jau praėjo visas emigracijos įstaigas.

Mindaugo krikšto 700 metų sukakties minėjimas Bostone įvyks rugsėjo 2 d. Ruošiamas iškilmingas pamaldas, kurių metu pamokslą sakys prel. Juras, ir akademija Municipal Building salėje. Kalbės Dr. V. Kalėda ir

SUDBURY, Ont.

Pasisekusi rinkliava

Paskelbtą per bažnyčią rinkliava sergantiems Vokietijoje mūsų tautiečiams šelpti gerai pasisekė: surinkta \$130.10, nemažas kiekis drabužių ir 8 sv. riebalų. Pasiūsta Vokietijon 25 siuntiniai: 14 maisto ir 11 drabužių.

1. V. Vaškio šeimai, Neustadt-Holst.: 5 siunt. drabužių ir 3 s. maisto. 22. M. Barčiauskienėi, Rendsburg-Holst. 1 s. maisto. 3. H. Astrauskui, Straugenberg, US zone, 1 s. maisto. 4. J. Guzo vardui, Heiligenhafen ligoniams, 1 s. maisto. 5. Luettensee - Mittenwald ligoniams (per Jackeivičių) 1 s. maisto. 6. O. Spurgaitienei, US zone 3 s. drabužių ir 2 s. maisto. 7. O. Guobaitienei, Heidenheim, US zone, 1 s. maisto. 8. A. Eidukačiui, Kempten, 1 s. maisto. 9. Oldenburg ligoniams (per p. Baužį) 1 s. maisto. 10. L. Mykolaitienėi, Minden, 1 s. drabužių ir 1 s. maisto. 11. Per Komitėtą, Luettensee-Mittenwald, 1 s. 12. J. Kutrai, Heidenheim, 1 s. maisto ir 1 s. drabužių.

Aukotojai:

V. Grinius \$15. Po \$5 aukuoja: B. Duda, J. Cibulskis, A. Gatautis (ir drabužių), J. Kriaučiūnas (ir drabužių), A. Staškevičius \$4. \$3 ir drabužių: L. Remeikienė. \$22.40 S.J. \$2.25 Raškevičius. Po \$2 ir drabužių: J. Indrulaitienė ir J. Striška. Po \$2: V. Agurkis, A. Braškevičius, V. Galeckas, M. Glen, P. Lukoševičius, J. Krutulis, K. Ramonas, P. Kraujalis, K. Rimkevičius, P. Venckevičius, A. Vyšniaskauskas. Po \$1 ir drabužių: S. Čipkus, Mazaitis, P. Kriaučiūnas, J. Skėrius, P. Sniegaitis, J. Vaičiūnas. Po \$1: J. Adomaitis, K. Ažolas, A. Barauskas, P. Dulkys, J. Dženkaitis, P. Gabrėnas, P. Gustas, A. Jasiūnas, Kairovičius, A. Korsakas, A. Laučius, J. Laureckas, S. Liaudinskas, J. Lukšys, M. Meškauskas, A. Naudrimas, J. Paulaitis, J. Petrenas, K. Poderys, S. Poškus, V. Povilaitis, J. Petko-

vič, A. Sakalauskas, V. Skripkus, V. Skrebutėnas, A. Stankevičius, J. Stankevičius, A. Siemaitis, J. Staškevičius, P. Semežys, J. Stankus, J. Stapčinskis, V. Skilandžiūnas, A. Valaitis, E. Variety, V. Vismantas, P. Visockas, K. Zukauskas, M. Žižys, 75 ct. Urmelis. 70 ct. Z. Labuckas. 50 ct. ir palta J. Rimkus. Po 50ct.: K. Aščius, R. Českauskas, Daunys, V. Daveikis, V. Giedrikas, J. Jonaitis, A. Jurgilas, Korivel, N. Kriekman, R. Maldūnas, Mikštas, S. Rimša, Sagaitis, J. Skilandžiūnas, Šulmistras, S. Tolvaša, Valavičius, R. Valius, R. Bagdonas 8 sv. riebalų ir drabužių. Tik drabužių: E. Šimkjenė, P. Gorklys, Garša, Miškinis.

Iš kaikiurių jau gauti ir padėkos laiški.

Ypatingą padėką reiškiu visai Sudburio lietuviškajai visuomenei, ištiesusiai vargstantiems tautiečiams pagalbos ranką, o ypač Ancietai Lukošienei, kuri nesigailėjo laiko ir nesibaidė vargo aukoms rinkti ir išsiuntinėti.

Kun. A. Sabas

Sudburio liet. kolon. kapelionas.

— Kručiai pakrikštijo savo ketvirtąjį sūnų Viliaus-Albino vardui. Visi keturi berniukai auga sveiki ir gražūs. Jei visi lietuvių eitų panašiu keliu, tai mūsų tautos prieauglis nesudarytų jokios problemos, ir mums būtų užtikrinta šviesi ateitis.

— Sakalauskai ir N. Indrulaitė šiomis dienomis įsigijo nuosavus namus, o V. Grinius patį stotį ir tikisi po poros mėnesių jau įsikraustyti.

— Tėvai noriai registruoja savo vaikučius ir lietuvišką šeštadienio mokyklą. Be abejo, šimtą metų didesnis mokinių skaičius.

Klaidos atitaisymas. Sudburio lietuvių pamaldoms groja ne Alfonsas Kušinskas, bet Aleksas Kusinskis. Už apsirikimą atsiprašome.

Sudburis.

Hamiltono L.D.M. Teatras

"AUKURAS"

Rugsėjo mėn. 8 dieną

(Tautos šventės minėjimo išvakarėse) stato K. Inčiūros 4-rių veiksmų dramą

Dr. VINCAS KUDIRKA

Pastatymas įvyks St. Michael Hall,

213 James St. N.
(Buvusioj Central Hall)
Hamilton, Ont.

Pradžią 19.30 val.

"Aukuras"

HAMILTON, Ont.

Tautos šventės minėjimas

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba rugsėjo 9 d., sekmadienį, ruošia didelį Tautos šventės minėjimą. Minėjimas pradėsiamas 11 val. pamaldomis lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Oficialioji dalis pradėsiamas 5 val. 30 min. pp. St. Michel salėje 213 James Str. N. Programoje išgirsime paskaitą, o meninė dalį pirmą kartą pasirodys p. Brechmanienės vedama tautinių šokių grupė. Tautinių šokių grupę sudaro 8 šokėjų poros ir kaikiuriuos šokius išpildo puikiai. Taip pat meninėje dalį išgirsime deklamaciją, vyrų kvartetą, piano solo ir kitų pajavairnių.

Šios mums brangios šventės proga nepamirškime kiekvienas įmesti auką Tautos Fondui ir esančią bažnyčioje TF aukų dėžutę.

Prie įėjimo į salę bus renkamos aukos Bendruomenės v-bos reikalingam. Būkime dėmesingai ir pro aukų rinkėjus praedami nežūrėkime ir priešinga puse. ... Lietuvis savigarba juk yra didesnė už pusdolerį ar dolerį.

Seštadienį, rugsėjo 8 d., tai yra, minėjimo išvakarėse HLDLT Mėgėjų būrelis vadovaujamas p. Dauguvietytės-Kudabienės, stato Kazio Inčiūros "Vincą Kudirką".

BALFo Pirmininkas aktualiais šalpos klausimais

Lankydamas Kanados lietuvių kolonijas, kan. Končius rugpiūčio 15 d. viešėjo Hamiltone. Priėmimui teko plačiau išsikalbėti ir tremtinių šalpos reikalu. Svečias ypatingo dėmesio atkreipė į aukojamų gėrybių ir pinigų persiuntimo į Europą būdą. Pavienis arba separatiniis siuntimo kelias yra mums nepriimtinas, nes jis tuos pačius lietuviuos reikalingus pašalpos suskirsto į sūnus ir posūnius. Gi BALFas, kaip centrinė visus lietuviuos apjungianti šalpos organizacija, turi galimybę šią paramą lygiau paskirstyti.

Antras svarbus veiksnys, apsprendžias tautiečių šelpimą tik per BALFą — nepalyginamai pigesnis siuntų kelias Vokietijon, Austrijon, Italijon, Prancūzijon ir kt. Europos kraštus. Tam parvaizduoti profesorius davė šį pavyzdį:

"Neseniai pasiuntėm į Vokietiją stambesnių cukraus kiekį. Jį pirkome betarpiai iš fabriko, mokėdami svarui 7 centus. Jokių mokesčių mums, kaip valdžios pripažintai labdaros organizacijai, mokėti nereikėjo. Už pervažimą iki Niujorko uosto sumokėjus pinigus, pagal mūsų patiektais valstybei sąskaitas, sugrąžino. Pervėžimas laivu ir geležinkeliais ir BALFo sandėlius Miunchene nekainavo nė cento. Cukrus iš šių sandėlių ir lietuvių stovyklas pergabentas sukežimais irgi veltui. Tokiu būdu galutinam rezultate cukrus pasiekęs šelpiamąjį kainavo tiek pat, kiek mes už jį mokėjome, t.y., svaras 7 centus. Šis pavyzdys vaizdžiai parodo, kad tiksliausias šalpos kelias — kelias per BALFą".

Išsikalbėjus su gerb. svečiu kontrolės reikalu, kan. Končius siūso sąsąs patalpas mokyklai, turinti nuolatinės lietuviškas radijo transliacijas, įkūrusi taupomąją-skolinamąją kasą. Caracas išėina ir "Tėvų Kelias".

Dabartinis bendruomenės pirmininkas yra inž. Vl. Venckus, kuris yra ir Maracay apylinkės pirmininkas.

patikslino, kad apie visas siunttas pranešama Bendruomenės Valdybai, LRK Atstovui, Mažosios Lietuvos Atstovui, Caritas Atstovui ir BALFo Atstovui. Minėti asmenys bendram posėdy visas per BALFą gautas prekes paskirsto stovykloms. Šiuo būdu išvengiama šališkumo.

Vis dėlto, jeigu, nežinūnt šių stiprių motyvų, atsirastų pavieninių asmenų ar organizacijų, norinčių tiesiogiai ką nors Europoj sušelpiti, ar tai Diepholzo gimnaziją, ar kurią nors džiovininkų sanatoriją, — siųskite aukas per BALFą, o jos užtikrintai jūsų norimą tikslą pasieks. BALFas mielai patarininkaus gėrybių ar pinigų persiuntime.

Sk. St.

Jauki arbatėlė

Rugpiūčio 19 d. Liet. Kat. Mot. Dr.-jos Hamiltono skyrius šventė Zolinės šventę. 9 val. ryto buvo šv. Mišios ir bendra šv. Komunija, o po pietų 4 val. "Dainavos" salėje arbatėlė. Arbatėlėje dalyvavo viešnia iš Toronto p. Juozapavičienė, kuri skaitė išsamų referatą apie LKM Dr.-jos veikimą praityje — Lietuvoje, dabartyje — tremtyje ir ateities uždavinius. Referatas sukėlė daug naujų minčių. Viena iš jų numatoma greitai įgyvendinti — suarušti žiemą jaunoms mergaitėms darbėlių ir tautiškų juostų audimo kurselius, o p. Zymantienė sekantią savaitę žadėjo "senąsias" šeimininkes pamokyti vekuoti vaisius žiemai.

Arbatėlės buvo trumpas susirinkimas. Pranešta apie 3 siuntinių išsiuntimą Vokietijon; tai p. Karuzienė buvo pavesta išsiųsti Jonui Bikeriui su 9 vaikais 20 svarų siuntinys, ir pp. Brechmanienėi ir Juozapavičienėi — Juozui Kutrai, ligoniui su 4 vaikais ir Onai Spurgaitienei, našlei su 7 vaikais, abiems po 20 sv. Prie siuntinių prisidėjo p. Gr. Kažemėkienė, paaukodama asmeniškai lietuviškų rūkytų lašinių. Taip pat buvo tariamasi ir dėl šokių vakaro, kuris ruošiamas rugsėjo 15 d. "Dainavos" salėje. Groti kviečiami "Aidai" su p. Preglauskais iš Toronto.

Arbatėlėje dalyvavo ir dviasios vadas kun. Dr. J. Tadauskas.

Dalyvė.

LONDON, Ont.

Iš baltiečių kultūrinės veiklos

Londono miesto parkuose būna gražių ir geros muzikos koncertų. Viktorijos parke buvo jau estų ir latvių pasirodymai. Estai davė gražios plokštelių muzikos, o jų tautinių šokių grupė šaukė ir gracingai pašoko keletą tautinių šokių. Latviai programą pradėjo solistų dainomis. Ponia Lakst ir buv. Rygos operos solistas Janis Niedra gražiai padainavo keletą latvių kompozitorių dalykėlių. Protarpiais buvo tautiniai šokiai ir plokštelių muzika. Anglų visuomenė šiltai sutiko šiuos baltiečių pasirodymus, o vietinė spauda gražiai juos aprašė ir įdėjo pasirodymų dalyvių nuotraukų.

Rugpiūčio 31 d. bus trečiasis baltiečių, t.y. lietuvių pasirodymas.

— Rugpiūčio 30 d. iš JAV gastroluodama po visą Kanadą, Londonan atvyksta latvių baletininkų grupė, buvę Rygos baleto šokėjai. Jų pasirodymas bus bibliotekos salėje, Queens Ave., 8 val. vak.

Laukiama gausaus visų baltiečių atsilankymo. Tai ne eilinė pramoga.

L. E-tas.

MOTERŲ ŽOBIS

Kanados Liet. Kat. Moterų Dr-jos suvažiavimo rezoliucijos

Kanados Lietuvių Katalikų Moterų suvažiavimas, įvykęs 1951 m. liepos mėn. 28 d. Torontė, apšvarstęs savo metinę veiklą ir padiskutavęs įvairiais moters gyvenimo klausimais tremtyje, nutarė metų bėgyje pabrėžti ir ypatingą dėmesį atkreipti į sekančius dalykus:

A. Tautiniu atžvilgiu

1. Kelti lietuviškoje aplinkoje tautinę sąmonę, skatinant palaikyti lietuviškas tradicijas bei papročius šeimose, organizacijose ir visame lietuviškame gyvenime.

2. Ypatingą dėmesį kreipti į lietuvių kalbą ir išlaikyti ją gramatiškai švarią. Namuose savo šeimai kalbėti tik lietuviškai ir tą mintį skiepyti ten, kur su ja apsilenkiama. Ypatingą dėmesį kreipti į beaugančius vaikus. Kad šitas darbas būtų lengvesnis ir vaisingesnis, namas turi lankyti ir mažiesiems skirta lietuviška spauda. Stengtis kad vaikams nestigtų draugų gerų lietuvių vaikų tarpe.

3. Kaip pagalbinę priemonę dirbančioms motinoms, visomis pastangomis judinti lietuviško vaikų darželio įkūrimo klausimą. Tuo reikalu prašyti Liet. Kat. Moterų Draugijos Centro Valdybą suredaguoti vietos kardinolui laisvą iškeliant darželio reikalingumą ir prašyti dvasios vadą Tėvą Juvenalį su šiuo prašymu pas kardinolą tarpininkauti.

B. Religinio atžvilgiu

1. Ugdyti katalikišką nuotaką savo šeimose ir skleisti ją visoje aplinkoje. Ruošti dažnas susikaupimo valandėles su bendra šv. Komunija, įtraukiant ir visą lietuvišką katalikišką visuomenę.

2. Atsižvelgiant į dvasinę pasaulio krizę ir šv. Tėvo raginimą šeimų bendrai malda, praversti bendros maldos praktiką savo šeimose, kelti tokios maldos grožį ir prasmę visoj lietuviškoj katalikiškoj visuomenėj.

C. Kultūrinio bei visuomeninio atžvilgiu

1. Savo veiklą sustiprinti mo-

ters auklėjimo — kultūrinimo linkme. Šalia tradicinių švenčių, Užgavėnių bei Naujųjų Metų minėjimų ar vieno kito koncerto bei smulkių labdaros darbų, ruošti tam tikras "moters studijų dienas", kur būtų gvildinami mergaitės pasiruošimo šeimai, moters-motinos pareigos šeimose, vaikų auginimo bei auklėjimo ir kiti moterims artimi klausimai. Į tokias studijas lengvai būtų įtraukiamos ir mergaitės.

D. Organizacinio atžvilgiu

1. Prašyti Centro Valdybą užmegsti glaudžius santykius su Amerikos "Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga" ir pabandyti kelti klausimą dėl katalikų moterų rimtesnio mėnesinio žurnalo išleidimo jungtinėmis jėgomis.

Iš katalikų mergaičių veiklos

Kanadoje, kaip ir kiekvienais metais, JACF — Amatininkų Katalikų Mergaičių Organizacija — 1950 m. gale suruošė intensyvią studijų asmeniško ir profesinio pasirengimo savaitę. Tarp kitų buvo paliesti ir šie klausimai: jaunos mergaitės gyvenimas ir darbas provincijoje, pasiruošimas vedybiniam gyvenimui, patarimai higienos ir sveikatos klausimais, mergaitės vaidmuo šeimose, katalikų akcija ir jos prievolės, proto ir valios lavinimas, bažnyčios socialinė doktrina. Laisvalaikio šios savaitės dalyvės pasirodė su šokiais ir dainomis, o vakare su Montrealio vyskupo meldėsi, susirinkusios aplink radiją, per kurią buvo transliuojamas rožančius.

Tautinė šv. Baptisto Federacija tarp kitko surinko žinias apie mergaičių laisvalaikį ir jų išsilavinimą. "Moderniškos pasauliui vedybos" buvo viena iš Federacijos studijuojamų temų.

JAV "Junior Catholic Daughters of America" organizacija 1951. II. 22 šventė savo 25-tas sukaktuves. Ta šventė pasiekė savo aukščiausią punktą per "Junior Week", įvykusią vasario mėnesį.

2. Suvažiavimo pageidavimu Liet. Kat. Moterų Draugijos suvažiavimas bus šaukiamas atskirai nuo KVC suvažiavimo. Tinkamiausia data rugpjūčio 15 d. — Žolinė, kuri laikoma Draugijos metine švente. Turint daugiau laiko, būtų našesnis darbas ir pats minėjimas iškilmingesnis.

3. Suvažiavimo nutarimu Liet. Kat. Moterų Draugija Kanadoje įstoja nariu į Pasaulio Liet. Katalikų Moterų Organizacijų Sąjungą. Tos organizacijos nariu Kat. Moterų Dr-ja yra buvusi ir Lietuvoje. Tuo reikalu prašyti C. Valdybą tarpininkauti pas p. Dr. Karvelienę Prancūzijoje, kuri yra tos organizacijos pirmininkė.

Liet. Kat. Mot. Draugijos Suvažiavimo Rezoliucijų Komisija.

per kurią tarp kitko buvo praveista rinkliava, įteikta šv. Tėvui ištremtų vaikų ir našlaičių naudai.

1950 m. "Summer School of Catholic Action" nagrinėjo krikščioniškos šeimoms temas: dvasiinis gyvenimas krikščioniškoje šeimoje, vedybinė psichologija, teologija ir sveikata, pašaukimas, sužieduotuvės ir vedybos ir tt. 1951 m. bus liečiama tema "Dvių pasaulių — tarp dangaus ir žemės — piliečiai".

Australijoje jaunos katalikės dirba įvairiose srityse. Tarp kitų jos padeda "New Australians" imigrantų grupėms tam reikalui aukodamos savo laiką ir jėgas. Jos taip pat dirba didelė katalikinio darba valdiškos mokyklėse. 1951 m. tema bus "Pasiruošimas vedybiniam gyvenimui".

Kotryna Grigaitytė

RUGPJŪČIO NAKTYS

Vasarą pavargus
Po našta prūdo,
Sviežio grūdo kvapas sotus
Ir sveigus.
Vasarą sapnuoja
Rudenėlių gūdų,
Ant žirgelių širmo po tuščius
laukus.

Kvepiančios ir vėsios
Tos rugpjūčio naktys;
Taip ramiai sijoja nuo dangaus
žvaigždės.

Ir junti kaip pradeda
Pasaką ten sekti
Apie lino žiedą, gintaro mares.

Apie gelsvą klėtį,
Guolį mėtom klėtį,
Drobėje įaus tas žydinčias
svajas.

Apie baimę jaukią,
Kad šuva nelotų,
Kai berniū mielą ilgesys atves.

Taip rugpjūčio naktys
Širdimi srvena,
Pasakos skeveldras nužeria
rytį.

Vasara užsėdus
Ten, už Okeano,
Bet ant savo delno ją kasdien
matai.

BALIJE

Kokia jausmų simfonija,
O kas beįsaks!
Pavydas raitosi po kojomis.
Kaip užkluptas žaltys.

Sokėjos rožių saujomis
Susiburia ratu,
Jaučiu kaip žvilgsniai kaujasi
Už degančių pečių.

Už laimę tostą keliame
Ir aš ir tu ir jis.
Ne vien šokėjoms galimas
Profesinis šypsny.

teberusena gyva lietuviška dvasia? Pav., kad ir amerikiečiai lietuvių. Jie turi savo seną, gražių tradicijų lydimą, spaudą, yra išleidę nemažą lietuviškų knygų, siuntę Laisvės Varpą atgimusiai Lietuvai, rėmę savo Tėvynę ir paskirus tautiečius finansškai. Kodėl? Gai todėl, kad juos, senuosius ateivius, išleisdamos į užjūrius motinos, tiesa, neįdėvė ir rankas gal turto, mokslo ar kitokių brangenybių, bet įdėvė karštą Tėvynės meilės kibirkštį, kuri teberusena ir nūdien. Anot, meto išeiviams daug daugiau vertės turėjo motinos rankomis įteiktas rožančius ar lietuviška maldaknygė, negu kitoki įvairūs lobiai...

Jeigu lietuviškose šeimose žinlaūs tėvas buvo šeimos maitintojas, tai motina, galima sakyti, pedagogė, rašytoja, veikėja. Žinoma, gal kai kam ir nuostabu bus mano teiginys, jog toji, dažnai labai mažo išsilavinimo asmenybė — lietuviška motina, galėtų būti tokių aukštųjų kvalifikacijų savininkė. O, vis dėl to, taip yra, nors dažnai tai rišasi su perkeltinomis sąvokomis. Ji yra pati pirmoji pedagogė. Tą mato me ir iš Rimšos "Vargo Mokyk-

los". Ji yra rašytoja, jei ne prozaikė, tai poetė — tikrai. Kodėl? — Gi tik paimkime mūsų tautosakos tomus, ir pamatysime kiek daug gražių liaudies dainų prikiurta. O jas sukūrė, pasakytiau, daugiausia lietuviškos motinos prie ratelio niūniuodamos. Kad lietuviškos motinos būtų prozininkės, ratūrinių veikalų kūrėjos ar įžymių visuomenės veikėjos bei politinės, manau, to ir nereikia. Užtenka, kad jų sūnūs tokiais būvę. Nereikia abejoti, kad Kudirkai, Basanavičiui ar Vaižgantui, jų rašytojiškam, visuomeniniam ar politiniam darbe, didžiausios įtakos turėjo motinos.

Didelę dalį savo kūriniių jie ir dedikavo savo motinų garbei. Jeigu Maironis paliko mums nemirtingą paminklą savo eilėdara darbu pastatytą, taipogi, manau, niekas neabejos, jog Maironio kūrybos svarbiuoju leitmotyvu — buvo motinos įkvėptas dainiškumas.

Jeigu Motiejus Valančius pasiekė tokio didelio bažnytinės hierarchijos laipsnio ir, šalia Dievo bei bažnyčios reikalų, taip užsidegusį kovoją dėl savo tautos ir Tėvynės gerovės, taipogi jo motina, o ne kas kitas, buvo "kal-

AŠ NETEKĖSIU UŽ GIRTUOKLIO

Šiandien prieš du metus buvo mano vestuvės. Jurgis nepamiršo. — Aš žiūriu į gėles, taip apgalvotai išrinktas, ir rūpestingai suvyniotą dovanėlę, ir man darosi gėda. Gėda, kaip visuomet, kai aš apie jį galvoju, gėda, kad aš negaliu jam atsilųginti tuo, kas yra paprasčiausia ir didžiausia šiame pasaulyje: tikra meile. Aš esu gera, ištikima žmona, tas tiesa; mes niekuomet nesibaramė, mes kiekvieną klausimą drauge sprendžiame, mūsų sugyvenimą laiko pavyzdiniu. Bet ar jam to užtenka? Ar jam užtenka, jei aš pasyviai leidžiuosi jo glamonėjama ir bučiuojama, pati jam nieko neduoodama. Nejaugi jis mano, kad aš negaliu kitokia būti? Viešpatie, juk buvo dienos, kada ir aš mylėjau. Kada aš skaičiuodavau valandas, kol vėl būsiu Vyto glėbyje, galėsiu prisiglausti ir bučiuoti ir padėti galvą ant jo peties, ir glostyti jo plaukus...

Vytas. Mano Vytis. — Taip seniai atrodo tas viskas buvo. Tik du metai, o man jie atrodo kaip amžinia. Vytis.

Mes draugavome neilgai. Mūsų draugystę reikia priskaityti prie tų, kurios negali būti ilgesnės, nes jos turi tik vieną išieitį: vedybas arba galutinį išsiskyrimą. Mes išsiskyrėm. Aš nedrįsau ištękti už girtuoklio. — Mes buvom labai įsimylėję. Tą kartą davau man jo akys, jo lūpos, jo rankos. Kai aš jo žvilgsnį skaitydavau dėkingumą ir pasididžiavimą, kad aš buvau jo mergaitė, aš nieko daugiau nebenorėdavau, kaip likti pas jį ir būti jam parama, kurios jis reikalavo. Mes ilgus vakarus išvaikščiavome gatvėmis ir jis man vėl ir vėl žadėdavo mesti draugus ir girtuokliavimus. O po to aš jį sutikdavau — įsigėrusį, linguojantį per salę, kvailia šypsena ir blizgančiomis akimis. Šitas jo vaizdas kankindavo mane iki ašarų. Nejaugi jis mane persekios visą gyvenimą? Nejaugi mano ateities palydovai turėjo būti pūsgirtas vyras ir degtinės buteliai ant stalo? Aš nieko pasaulyje nebenegalėjau daugiau neapkęsti, kaip

tuos praeitų degtinės stiklius, kurie jį man vis iš naujo nuviliodavo ir atimdavo. Ar jie tikrai buvo už mane stipresni? Aš jiems greit pasidaviau, nešibandžiusi savo jėgų, kurių aš tiek daug turėjau. Sveikos, stiprios, neiškvotos jėgos. Kodėl, kodėl aš nedrįsau kovoti? Kodėl aš taip greitai išsiganau žmonių priekaištų, pavargau kalbėti ir galvoti ir puolau verkdamas į Jurgio glėbį, visiškai atsiduoodama jo globai ir valiai. Jis man atrodė vienintelis tvirtas stulpas šitame sūbuojančiame pasaulyje. Žmonių kalbos nutilo, mano buvę draugai man vėl šypsojosi ir gyvenimas pasidarė toks, koks jis prieš tai buvo, ramus ir geras. Aš žinojau, kad tik Jurgis man tas duris atidarė, ir mane vėl į jį įvedė. Aš buvau patenkinta ir dėkinga ir daviau jam savo rankas, tas pačias rankas, kuriose, kaip Vytis sakė, gulėjo jo likimas. Bet kodėl turėjau aš aukotis dėl žmogaus, kurio aš nebemylėjau? Tada aš tikrai maniau, kad bedugnė mane skyrė nuo to vyro, kurį aš po mūsų išsiskyrimo sutikdavau amžinai girtą, užsikniaubusį ant stalo, triukšmaujančių draugų kompanijoje ir man tebeturintį tik pašapiu: "Labas, panele". Aš sau sakiau, kad jis savo elgesiu aiškiai parodo, kad aš teisingai pasielgiau, ir užslopinau sąžinės balsą, kuris man kalbėjo, kad aš, tiksliai aš, dėlto kalta. Aš, kuri jam parodė naują gyvenimo tikslą, kurią jis mylėjo jo visa savo neramia ištroškusia siela ir kuri savo nuėjimu jį dar gliauliau nustūmė to netikslaus bedugnės, iš kurios aš jį buvau pradėjusi traukti. Ne, ne, aš negalėjau padaryti tos nesąmonės ir ištękti už girtuoklio ir sugriauti savo gyvenimą. Aš, kuri visuomet didžiausią savo kietų charakterių ir tvirtais nusistatymais, kuri niekad nepadarėdavau neapgalvoto žingsnio, aš turėčiau sau gyvenimo draugą išsirinkti vėjavai, latrą? Ne, mano vyras turėjo būti panašus į mane, toks kaip Jurgis. Mano vestuvės turėjo būti tokios kaip su Jurgiu. Ir taip aš patenkinta ruošiausi tai didelei šventei, iki — to paskutinio sekmandienio prieš vestuves, kai aš po ilgo laiko vėl sutikau Vytį. Jis nebuvo girtas. Jis šoko, juokavo ir dainavo ir atrodė visai tas pats lengvabūdis draugiškas berniukas, kuris mane sužavėjo prieš mūsų artimesnį susipažinimą. Jis priėjo prie Jurgio ir manęs ir palinkėjo mums laimės. Jis ir mane nežūrėjo, kai paėmė mano ranką. Ilgus akimirksnius mūsų rankos kietai laikė viena kitą, negalėdamos išsiskirti. Kai jis paleido mano pirštus ir nuėjo, aš supratau, kad aš jį dar mylėjau. Kad jis vienu vieninteliu nusišypsojimu galėjo suardyti mano taip protiną ir tvarkingai suplanuotą ateitį. Aš žinojau, kad jeigu jis dabar pareikalautų, aš grįžčiau, aš ečiau pas jį. Visą savaitę aš jo laukiau. Aš vaikščiojau gatvėmis, tikėdama jį sutikti. Kaip jis galėjo nepajusti mano širdies šaukimo? Bet jis neįjutė ir neatejo ir aš stovėjau prie atoriaus ir užsidejau kito vyro žiedą. Apie Vytį aš daugiau nieko nebegirdėjau ir jo niekuomet nebesutikdavau. Gal jis apsisvedė, gal išvažiavo, gal mirė kokioj karčiamej.

Aš nežinojau ir apie jį negalvojau. Iki pernai žiemos, kai aš važniau į kažkokį minėjimą kažkokiame miestelyje. Aš susipažinau su jauna mergaite, kuri man turbūt jautė tą patį patraukimą, nes mes labai greitai pradėjome atvira išsikalbėti. Aš sužinojau, kad ji prieš pusę metų ištękėjo, ištękėjo už girtuoklio. Jis atrodė nepataisomas, nusivylęs moterimis ir pasauliu ir, kai jis pradėjo vis daugiau prie jos linkti, kai ji pasidarė jam reikalinga, ji už jo išėjo. "Dabar ir jis mane myli", sakė ji. "Mūsų pradėjome iš nieko. Iš pradžių jis vėl ir vėl ateidavo girtas, išleisęs tuos kelius centus, kurie mums buvo taip reikalingi. Aš verkdavau, kai niekas nematydavo, kol pritrūkdavo ašarų. Bet dabar, dabar mes drauge kojojame. Dieve, kiek laimės mes tame randame. Ir meilės..."

Kai ji nuėjo, aš palikau sėdėti kaip sapne. Tačiau aiškiai, kaip vakar, prisikėlė Vyčio prisiminimai, mūsų pasimatymai, net kalbų nuotrupos. Ji išdriso, ji, ta mažytė mergaitė su savo liūdnomis ramiomis akimis ir nedrąsia vaikiška šypsena. Ji išdriso kovoti už girtuoklį. Ar ji tikrai laimėjo? Ji nerėjo jį atvesti ir mus su pažindinti. Man buvo nepaprastai įdomu matyti ir kalbėti tą vyrą, kuris prikėlė Vyčio atminimą. Ir nei viena kartą aš nepagalvojau, kad tai galėtų būti pats Vytis. Net kai aš juos abu pamaniau kitoj pusėj salės, aš nemaniau, kad jis jos vyras. Ten jis stovėjo, pusiau atsuka nugarą; tie patys pečiai, tas pats galvos palenkimasis... Aš jį žiūrėjau, drebėdama, laukdama, kada jis atsistų.

Ir staiga, iš jo judesio, iš jo veido išraiškos, aš supratau, kad jis nebebuvo laisvas, kad jis vėl mylėjo. Mylėjo ją, mergaitę, kurios meilė buvo stipresnė už visus samprotavimus. Jo nusišypsojimas, jo žvilgsnis, man taip pažįstamas, mielas, kadaise tik man vienai skirtas, dabar jau priklauso. — Jos vyras buvo mano Vytis.

Man pasisekė nematomai išieiti. Aš tą naktį ilgai verkiau, prisiglaudusi prie kažkokios svetimos sienos. Kodėl? Juk aš nepavydėjau ir negailėjau; ašėjau tą kelią, kurį pasirinkau. Aš buvau patenkinta. Kodėl man pasidarė taip neapsakomai ilgu ir tuščia? Ar jos gyvenimas turėjo daugiau tikslo, kaip mano?

Aš nežinau, ar jai pasisekė sukurti laimingą šeimos židinį, ar jis, po kiek laiko vėl krito atgal į gėrimą, drauge ir į sunaikinimą. Jurgiuo apie tą susitikimą aš niekad nieko nepasakojau. Valentina.

Red. pastaba. Autorės sielos sumišimas yra tikras, kaip tikra yra čia atvaizduota jos pergyventoji gyvenimiškoji painiava. Yra daug žmonių, kurie vieni ir su draugais gilias gyvenimo problemas sprendžia, gal ir panašias padėtis apsarsto. Autorė prašo tokių pareikšti jai savo nuomonę. Laiškus prašom siųsti "T2" redakcijai Valentino vardu. Taip jau mes pakrikštijom, nes ji pati spaudai skirto vardo nenurodė. Redakcija gautus laiškus persiųsi. Jei kas norėtų pasisakyti viešai, prašom rašyti redakcijai.

Virtuviniai reikalai

Kimštas kopūstas

Paimti:

- 1 didelė kopūsto galva,
- 2 puodeliai duonos džiovėsių,
- 2 šaukštai taukų, likusių nuo keptų lašinių,
- 1 didelis, smulkiai kapotas svogūnas,
- 1 svaras maltos jautienos, pipirų, druskos, petruškų.

Išpiau kopūsto galvos vidurį — centrą ir likusią galvą, susukus į plonos medžiagos gabaliuką, pavirinti apie 10 minučių. Tokiu būdu neišyra lapai. Tuo tarpu išimta kopūsto vidurį smulkiai kap salotus sukapti. Pakępti tauke taukuose iki parudimo kapotą svogūną. Tada sudėti: svogūnus, mėsą, kapotą kopūstą ir duonos trupinius ir maišyti ant ugnies, kol perkaš. Tada pridėti likusius prieskonius ir sudėti atgal į kopūsto galvą. Kepti neuždengus keptuvėje ar kokiame kitame inde truputį vandens ligi kopūstas suminkštės.

Pažymėtina bendrai, kad skaniausi kopūstai, turį malonų kvapą ir daug vitamino, yra tie, kurie verdamai trumpą laiką, vietoj virinus išties valandą ar ilgiau.

Uogų graimas

Daromas iš įvairių žalių ar konservuotų uogų: braškių, žemuogių, bruknių ir kt. Imti 3-4 šaukštus uogų, pertrinti jas per sieta, įdėti 2-3 baltimus, cukrą pagal skonį ir plakti, kol gausis šviesios putos. Paskui įlašinti mėgamų kvapų, nors jie nėra būtini, nes pačios uogos turi labai aromatą. Duodant į stalą atskirai padėti pasaldyto pieno ar grietinės. Šį graimą galima užšaldyti pridėjant 1 stiklinę užšaldytos grietinės ir 3-4 lapelius tirpintos želatinos.

Pataisa

Praeitam "Moterys Žodžio" numeryje, šeiminių kaimelių įsibrovė klaida stalo dengimo papročius. Jei pietums prieš sūrių duodamas šaltas patiekalas, užkandinis lėkštėlis dedamas už degtinės, bet dar šių nepadėjus, išdėstomos atskirai.

Ryškiausioji asmenybė —

lietuviška motina

Beieškodamas ryškiausios lietuvių asmenybės, neseniai "Draugas" buvo paskelbęs net straipsnių konkursą. Tai nelengvas klausimas, į kurį ir atsakymai negali būti vienodi. Kai pagalvoji apie tai, tuojau vaizduojasi praslenka ilgiausia eilė įžymių asmenybių, o tos ilgės ir sunkiai išvardinamos galerijos eilėje stovi ir senutė, raukšlėtu veidu, balta skarele žilus plaukus pridengusi, namie austu kvoduotu sijonu asmenybė — lietuviška motina...

Ar tik nebus toji senutė pati ryškiausioji lietuvių asmenybė? Ar tik nebus Lietuva, jos kultūrai, rašytinei kūrybai, pagaliau, ir politiniam bei visuomeniniam gyvenimui daugiausia nusipelnusi lietuviška motina?

Žinoma, čia kalbama ne apie tą motiną, kuri nepriklausomai metais dažė lūpas ir pudravo veidą, lakavo nagus, pešiojo antakius, retino blakstienas ir nuolat pro valstybės langą žvelgė Paryžiaus madų salonių link. Ne apie tą, kuri, savo "vienturtę" ar "vienturtę" atiduodavo auklės globai, skubėjo į puošnius pargrindimus, šokių sales, kavines, barus ar restoranus. Ne ir dar kartą ne!

Norisi kalbėti apie tą lietuvišką motiną, kuri dar anais priešausio laikais prie ratelio mokė varškės skaityti, skiepijo jiems karštą Tėvynės meilę, kurios niekas ir niekad iš jų širdžių neišplėšė. Apie tą motiną, kurią itin gražiai atvaizdavo dail. P. Rimša savo kūrinyje "Vargo Mokykla". Apie tą lietuvišką motiną, kurios ryžtingumo ir Tėvynės meilės įkvėpti, dažnai pusnuogiai ir

pusbasiai, mūsų savanoriai herojiškai kovėsi ties Širvintais, Giedraičiais, Panevėžiu, Dauguva, Radviliškium ir atkovojo Lietuvai laisvę. Tų pačių motinų sūnūs — didvyriai 1923 m. atvadavo ir Klaipėdą, mūsų langą į pasaulį.

Kalbū apie šimtus ir tūkstančius lietuvių motinų, tačiau, perkeltine prasme, tarytum apie ją vieną. Lietuviška motina pagimdė ir išaugino anų laikų knygnešius, jų tarpe ir knygnešių karalių Jurgį Bielinį — "Baltąjį Ereli". Juk ir jis turėjo motiną. Ir kas, pasakytume, jam idėgė į širdį tą didžiąją meilę liet. knygai, jei ne lietuviška motina? Kas? — Didelis išsilavinimas, mokslas, asmeniškas tautinis susipratimas? Ne! Tai tik jo motinos didelė ir šventa įtaka!

Ji, ta pati lietuviška motina, išaugino mums Juozapavičių, Lukšius, Eimucius ir dar visą eilę didvyrių, kurie nieko nesigailėjo dėl Tėvynės ir atidavė pati brangiausiąjį turtą — gyvybes. Ir Nežinomojo Kareivio kapas, mūsų laisvės kovų simbolis, taipgi dengė po saviu lietuviškos motinos sūnaus palaikus...

Ir to dar maža. Lietuviška motina ne tik ižiebė ryžtingumą ir kovingumą dvasią savo vaikams, bet ir pati nuolat kovojo, kentė, dėl Lietuvos. Šalia savo vyro, sūnaus ar dukters ir ji išklampoją Sibiro pusyčius dar anais, caro priespaudos laikais. Juos klampoją ir dabar, bolševikų ordoms siautėjant mūsų brangioje Tėvynėje.

Pagaliau, kas galėtų pasakyti kitaip, jei ne lietuviškos motinos nuopelnas, kad šiaipus Atlanto mūsų senosios išeivijos tarpe, dar

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

žinau lietuvišką skoni ir norą. Galiu sudaryti paskolas.
Veltui suteikti informaciją apie parduodamus namus,
paskolas, bižnūs ir tt. Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite telef.: LA 4817, LA 5804, LO 7871

933 Bloor Street West

(1 blokas į vakarus nuo Ossington Ave.)

J. Green Real Estate

TFondo Atstovybės Kanadoje Aplinkraštis

(Atkelta iš 1 psl.)

dyba yra prisijungusi ir registracijos lapo pavyzdį.

Kadangi švenčių proga, kaip kad Vasario 16-tos ar Rugpjūčio 8, yra renkamos aukos grynai Tautos Fondui, anksčiau išduoti aukų lapai su TF Atstovybės antspaudu palieka galioje. Kolonijos, norinčios įsigyti aukų lapus, prašomos nedelsiant kreiptis į Atstovybę. Aukų lapai, kaip buvo minėta anksčiau, įvesti dėl didesnio aukų surinkimo ir sąžiningo jų pervedimo, kaip kad kolonijų atstovai dėl darnaus ir tvarkingo darbo atlikimo.

Kiekvienas lietuvis, išgydamas pasą, atlieka savo šventą pareigą Tėvynei. Vėliau, gi, jis perka per metus mažiau nei \$1 vertės ženklelių, kurie bus gaudami tiesiai iš TF Atstovybės ar jos įgaliotinių vietose. Įlipantis ženklelis niekur nenusimes, nes įklijuojamas tiesiai "Lietuvio Pasan, tuo tarpu gauti kvitai dažniausiai nusimeta. Reikalui esant kiekvienas iš mūsų galės parodyti "Lietuvio Pasą", kuris bus geriausias liudininkas, kaip sąžiningai mes atlikome pareigą šioj sunkioj mūsų Tėvynei valandoj.

3.

Rugpjūčio 8-ji Lietuvių Tautos Šventė, atitinkanti Kanados Dominion Day, yra švenčiama visų padarčių ir susipratusių lietuvių. Per šios šventės minėjimą yra renkamos aukos grynai Tautos Fondo reikalams. Atstovybė iš anksto dėkoja visoms organizacijoms ar tiems asmenims, kurie praves Tautos Fondo rinkliavą laike Rugpjūčio 8-šios minėjimo ir pageidauja, kad įsigytų TF aukų lapus jau dabar, krepiančius tiesiai į TF Atstovybę ar jos įgaliotinių vietose, jei tokių yra. Sąžiningai atliktas darbas milies Dievui ir Tėvynei.

4.

Lietuvi, Kova, už pavergtos Tėvynės

išlaisvinimą yra Tavo, kaip ir mūsų visų, pirmutinė ir vyriausioji pareiga. Kova reikalauja iš mūsų pasišventimo ir kietos ištvermės. Niekas nežino, kaip ilgai kova dar užsitęs. Kovai vesti yra reikalinga pastovios ir pakankamos lėšos.

Šitai kovai vadovauja Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kovai reikalingoms lėšoms patikrinti yra įsteigęs Tautos Fondą. Kova bus tiek sekminga, kiek Tautos Fondas pajėgs jam pavestą uždavinį sekmingai vykdyti.

Laisvės kovai reikalingas lėšas mes patys tegalime patikrinti. Dėl to Tautos Fondo Valdyba šaukia Tavo, Lietuvi, nenuilstamos jam paramos.

Lietuvi! Niekuomet neužmiršk, kad esi atsakingas už Lietuvos likimą. Tavo pastovus ir nuostabus duosnumas Lietuvos laisvinimo reikalui yra vienas svarbiųjų ginklų kovoj už Tėvynės ateitį. Į Lietuvos išlaisvinimą yra sudėję visos savo viltis Tėvyneje pasilikusieji ir po pasaulį išblaškytieji tremtiniai. Tad remk Tautos Fondą, Tavo auka tebūnie Tavo patiesinimas, kad apieidai Tėvyneį ir tautą joms tragiškiausioj valandoj.

Jūsų

Marija Arlauskaitė

Tautos Fondo Atstovybė
Kanadoje.

6642 Third Ave. Rosemount
Montreal 36, Que. Canada.
1951 m. rugpjūčio mėn. 25 d.

IRO imigracinį darbą baigia

Į beveik visus kraštus emigracinių bylų baigimo terminai jau paskelbti.

Į Kanadą pagal masinės emigracijos schemą dokumentacija baigiama rugpjūčio 1 d., į Australiją ir N. Zelandiją spalio 1 d., į JAV — lapkričio 1 d., į Braziliją ir Venecuėlą — gruodžio 1 d.

Europos kapitalai plaukia Kanadon

Ne vien JAV kapitalistai stengiasi investuoti dideles sumas Kanados ūkyje, bet ir Europos. Kadangi daugely Europos kraštų kapitalo kilnojimas yra suvaržytas, tai jau nuo seno tas atliekama per Šveicarijos bankus, kur tokių suvaržymų nėra, o į ją kapitalai perkeltami per atsiskaitymo biurą.

Pastaruoju metu Šveicarijos didžiausias komercinis bankas, Šveicarijos Bankų Korporacija, labai žymiai plečia savo veikimą Kanadoje. Šveicarijos Kredito Bankas neseniai atidarė savo skyrių Kanadoje. Jis taip pat čia versis tik investicijomis. Jau dabar Newfoundlando statomas vienas fabrikas už \$5.000.000 šveicarišku kapitalu.

Kieno ištikrųjų yra tie pinigai, šiandien yra paslaptis. Kaikas mano, kad jų tarpe esą nemažai sumų komunistų vadų, kurie stengiasi apsirūpinti juodai dienai. Kad tai galimas dalykas, rodo kad ir Trockiio pavyzdys, kuris pabėgęs į užsienius nejuo jokio trūkumo, bet gyveno kaip milijonierius, nes savo kapitalu turėjo viso pasaulio bankuose. Yra betgi aišku, kad šis reiškinys rodo Europos kapitalistų nerimą ir norą perkelti kapitalus į saugesnes vietas.

Sovietai siūlo atnaujinti derybas

Visai nelaukiant Sovietų Sąjungai pareiktos savaitės trečiądienį pasiūlė JAV atnaujinti derybas, nutrūkusias balandžio mėn., dėl atsilavinimo už pagalbą, taiką karo metu pagal nuomojimą ir skolinimo aktą. Sovietams tada buvo suteikta pagalba už 11 milijonų dol. Dabar JAV reikalauja atlyginti 800 milijonų dol. ir grąžinti 672 laivus, tada paskolintus. Sovietai buvo sutikę tik sumokėti 240 milijonų dol. Dėl to derybos ir nutrūko.

Naujas sovietų pasiūlymas, beabejo yra vienas iš visos eilės, jos dabar praktikuojamų, taikungumo ir geros valios pademonstravimų.

— Londonas. — Britai mezza gyvesnę prekybą su Sovietų Rusija. Jau nupirko už 28 mil. dol. medžio ir žada dar už 14 pirkti. Be to, nupirko 1 milijoną tonų pašarinių grūdų. Iš to daroma išvada, kad prekybiniam Sovietų Rusijos boikotui D. Britanija nepritartų.

Parduodame:

231 naujų ir vartotų vyr. gabardino paltų — įvairių rūšių kaina nuo \$10 iki \$40
452 naujus ir vart. kostiumus
Tropinius kostiumus už \$10.
Pinigai įmokami iš karto

Hollywood Clothing
270 QUEEN ST. WEST
(kampus Beverley)

BR. BUKOWSKA, R.O. AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto
kampus 94 Laws St.
Tel. LYndhurst 0052

MANNING CARTAGE & MOVERS

184 Manning Ave.
Tel. WA—0791

Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

AKIŲ SPECIALISTAS M. STEPANUK (optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

Bathurst Medical Building
312 Bathurst St. Tel. EM 3-6373

HNATYSHYN VAISTINĖ

paūošia vaistus pagal Kanados ir Europos receptus. Greitas pristatymas.

312 Bathurst St. Tel. WA 4956
Toronto, Ont.

Kontrabanda į Kiniją vyksta Hong Kongas labai nepatenkintas skelbia, kad paskelbus draudimą įvežti į Kiniją kariškų medžiagų į Hong Kongą tokias prekes vežą laivai nebeatvyksta, bet vyksta į kitus uostus, ypač į Portugalų Macao. O laivų esą visokių: Panamos, Britų, Skandinavų kraštų ir Rusų bei Lenkų. Kontrabanda vykstanti ir iš Japonijos, o mechanizmo, kuris vykdytų kontrolę, nėra.

— Vašingtonas. — Vandenilinės bombos gamybos įmonių statyba, vykdoma netoli Aiken, S. C., kainosianti \$900.000.000.

— Stockholm. — Baltijos jūroje lenkų laivo minų gaudytojo igulos dalis sukilo, vadovybė surišę uždarė kabinose ir pasuko laivą į Svedų uostą Istad. Iš 33 igulos narių 12 išlipo į krantą ir paprašė Svedijos politinių pabėgėlių teisių. Visi jie liko Svedijoje.

Atidaryta nauja lietuviška krautuvė!

Crown Cigar Store & Record Bar

Turime rūkalų, įvairių plokštelių, minkštų gėrimų, o taip pat pieno produktų ir duonos.

882 Queen St. W. (prie Crawford)

Telefonas ME. 9064

Sav. Jurgis Preikšaitis

Kviečiame visus atsilankyti!

LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS HIS MASTER VOICE GAMYBOS

Gauta per R. C. VICTOR Co iš Anglijos įvairiausių plokštelių visose kalbose. Pareikalavus nemokamai siunčiame katalogus paštu. Taip pat priimame užsakymus paštu į įvairias vietas.

SNIDERMAN'S MUSIC HALL

714 COLLEGE ST., TORONTO, Ont. Tel. ME. 6200

Maistingiausias, Lengviausias virškinamas, Pigiausias maistas,

Turįs visų vitaminų yra

PIENAS IR PIENOGAMINIAI

Naudokite visų rūšių gaminius vienintelės ukrainiečių pieninės Toronte

ROGERS DAIRY

459 ROGERS RD. — Telefonas JU. 7193

AR JAU GAUNATE

"LIETUVIŲ DIENAS"

modernišką, iliustruotą pasaulio lietuvių magazina?

Metinė prenumerata \$3.00 visame pasaulyje. Galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio.

Adresas: "LD" 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA

Galima įsigyti paskirais numeriais ir užsiprenumeruoti pas šiuos mūsų atstovus Kanadoje:

Vyt. Aušrotas, 162 Gorevale Ave., Toronto, Ont.
Aušros Vartų Par. Spaudos Kioske — 377 Willibrord St., Verdun, Que.
S. Bujokas, 1338 Downing St., Winnipeg, Man.
J. Krikščūnas, 96 Wright Ave., Toronto, Ont.
Jer. Pleinys, 113 Cannon St. E., Hamilton, Ont.

AUTO — FIRE — LIFE DRAUDIMO AGENTŪRA

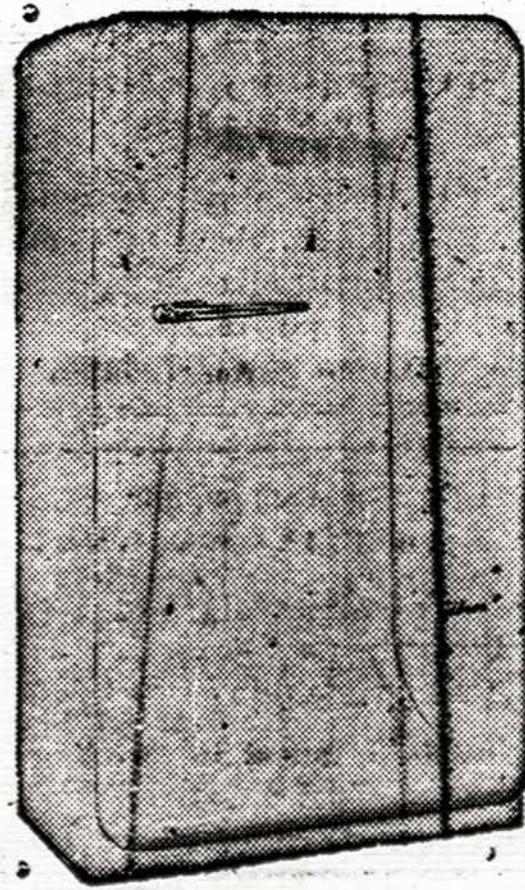
Vitoldas W. KRUPAVIČIUS General Insurance Services

Bet kokiomis informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai

55 YONGE ST., TORONTO. — Telefonas EM. 3-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ir šventadieniais prašau telefonuoti LL. 9204.

GIBSON ŠALDYTUVAI

Liko tik keletas šaldytuvų, kurie parduodami be takų.

Mes taip pat turime krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų. Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius

VAIKŲ VEZIMELIUS už \$6.50 ir daugiau. Miegamojo kambario kampelktas už \$99.00.

ŠALDYTUVAI už \$325 ir daugiau.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE.
TORONTO
(prieš Pix kino teatrą)

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius bižnūs Hamiltono, St. Catherine's ir Toronto rajonuose?

Kalbame visokiomis kalbomis.

Kreiptis A. D A G E L I S, Telef. 9-4684 arba 5-1509
reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.

707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS — TORONTO —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plynas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektrinius darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

SPORTO ŽINIOS

Torontiečiai remia sporto atstovą

Jūsų pagalba Povilas Vaitonis dalyvauja Kanados šachmatininkų pirmenybėse! Šio mėn. 22 d. 3 val. pp. iš Malton aerodromo mūsų meisteris išskrido į Vancouverį, kur rugpjūčio 24 d. prasidėjo pirmenybės. Su juo išskrido mūsų linkežimai ir viltys laimėti.

Ne bet kas gali tose pirmenybėse dalyvauti; tik meisterių klases šachmatininkai — atskirų provincijų meisteriai. P. Vaitonis dalyvauja kaip Ontario meisteris. P. Vaitonis, sužinojęs torontiečių materialinę paramą jam dalyvauti pirmenybėse, buvo sujaudintas ir nustebintas šia nelaukta lietuvių tautinio solidarumo demonstracija.

Aukojo: KL Moterų B-nė \$10, KLT Toronto skyrius \$10, Sveitinė "Tulpė" \$10, Jankausko-Demikio krautuvė \$10, Restoranas "Baltic" \$5, kun. Azubalis \$5. Mažiau aukojusių pavardės daugumoje neišskaitomos, todėl atsiprašome, negalėdami išvardinti pavardėmis, ir duodame bendrą sumą \$104.50. Winnipeg lietuvių grupė per St. Bujoką prisuntė \$5.50. Viso surinkta \$160. Asmeniškai p. P. Vaitonį parėmė ir Amerikos lietuvių diեսnieji centrai.

Sporto klubas "Vytis".

Kanados stalo teniso turnyras Kanados Tautinei Parodai besibaigiant, rugpjūčio 6, 7 ir 8 dienomis Eastwing Colizeum (parodos rajone) įvyks Kanados stalo teniso uždaras ir viešas turnyras. Uždarame dalyvauja Kanadoje gyvenę žaidėjai, o viešame gali dalyvauti ir kitų valstybių žaidėjai. Taip pat įvyks Ontario ir Quebec komandinis turnyras. Šiuose turnyruose dalyvauja ir lietuviai stalo tenisininkai: Ontarion meisteris p. Pr. Gvildys, p. Paškauskas ir p-lė Subatnikaitė pavieniuose ir komandiniuose susitikimuose.

Uždaras turnyras įvyks rugpjūčio 6 d. nuo 6 val. vak., viešasis rugpjūčio 7 d. nuo 2 val. p.p. Finaliniai susitikimai — rugpjūčio 8 d. 2 val. ir 7 val. p.p.

Toronto lietuviškoji visuomenė, svečiai iš Amerikos bei Kanados tolimesniųjų vietų lankydami parodą, kviečiami neužmiršti šio turnyro ir atsilankyti pasigėrėti mūsų tautiečių kova, o ji bus tikrai įdomi, nes Pr. Gvildys kaip Ontario meisteris, pasiryžęs ne tik tą titulą vėl apginti, bet ir visos Kanados stalo teniso meisterio vardą pasiekti. Taigi, atrodo, bus nepaprastai įtemptas, rimtas ir gražių akimirkų žadantis turnyras, tad visi

į turnyrą — o suteiksim didelio moralinio pasiryžimo savo tautiečiams iškovoti geriausias vietas.

Būriavimo mėgėjams

Baltija, nors tu toli ir senai bešniokštei savo amžių kalba, mes tavęs neužmiršom. Tavo vaikiai nori vėl gyventi tavo teiktis malonumais. Tų bangų ilgesiai sumažinti, Toronto sporto klubas "Vytis" numato įsteigti būriavimo sekciją. Toronto visuomenė kviečiama prisidėti prie šio nepaprastų malonumų teikiančio sporto. Dauguma sporto šakų po ilgų ir varginančių valandų nebetrūkia — norisi poilsio ar lengvesnio bei malonesnio laiko praleidimo. Būriavimas ir teiks tą sveiką ir malonų sportą.

Atsiradus didesniai šio sporto mėgėjų skaičiui, klubas stengsis sudaryti galimybes įsigyti vieną ar kelis laivus, kad ateinančiam sezonui jau galėtume iškelti bures ir vėl pagyventi Baltijos prisiminimus. Taj yra sportas, kur gali dalyvauti visokio amžiaus ir lyties žmonės. Tad kviečiame ir sporto klubo eiles. Visais būriavimo reikalais ir klausimais prašome kreiptis į šios sekcijos organizatorių p. Joną Zuką, 118 Beatrice Ave., Tel. LA. 9003.

Sporto klubas "Vytis".

Torontas — Hamiltonas 3:0

Bene pirmą kartą Toronte ir Kanadoje galėjome pasigėrėti vadinamuoju "baltuoju sportu" — lauko tenisu. Praeitą trečiądienį susitikio Toronto "Vytis" su Hamiltono "Kovu" teniso aikštėje išmėginti savo jėgas. Torontas pasirodė kiek stipresnis ir rungtynes laimėjo. Rautinš—Tėvelis 7:5, 6:2; Gvildys—Paltarokas 6:3, 6:3; Zukas—Grajauskas 6:3, 6:1. Tačiau Torontas suklupo dveje te: Gvildys—Rautinš pralošė Tėveliui—Paltarokui 6:3, 6:3. Rungtynės meisteris p. Pr. Gvildys, p. Paškauskas ir p-lė Subatnikaitė nuotaiškoje. Labai gaila, kad tiek mažai šio sporto mėgėjų teatvyko pasidūrėti šio debiuto. Kiek teko šią vasarą pastebėti, Toronte yra gana didelis skaičius teniso mėgėjų, bet kažkodėl tik keletą temaičių šiose rungtynėse, o juk pradedantiems buvo daug ko pasimokyti. Hamiltoniškų svečių buvo kelis kart daugiau negu torontieškių. Gaunasi vaizdas, kad lietuviai ypač torontiečiai nesidomi jokių sportu. Futbolas jiems per žiaurus, krepšinis, tur būt, pergreitas, nežinia ką apie lauko tenisą pasakytų.

Šiam pirmam pasirodymui praėjus visiems tenisininkams linkėtina nepakabinti rakečių į džiuvyklą, o torontiečiams neužmigti ant pirmųjų laurų.

Lukas.

Dėmesio, Lietuviai!!

Mes parduodame NAUJUS PONTIAC, BUICK — lengvus automobilius ir GMC sunkvežimius. Taip pat geros kokybės vartotus automobilius pigiomis kainomis.

ART CLOSE, Asst Sales Manager
City Buick Pontiac Ltd.

2494 Danforth Ave. Telef.: Ofic. GR. 2191. Namų JU. 7020.

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

TEL.

EM-3-2131

Budime

24

valandas

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užեikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO
Tel. E M4-0047

Geriausias dovanų pasirinkimas

naujai atidarytoje liet. parduotuvėje

"THE TIMES"

CIGAR AND GIFT STORE

1212 Dundas St. W. Tel. LA. 9547

Krautuvė atidaryta nuo 8 iki 10 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 10 val. vak.

Sav. J. Beržinskas.

MANN & MARTEL REAL ESTATE

1663 Bloor St. W. (pirmas sustojimas į vakarus nuo Dundas)

PARDUODAMA:

- \$3.900 — Automatinė Bendix skalbykla ir cheminė valykla prie St. Clair ir Landsdowne gatvių.
- \$5.000 grynais, \$13.500 pilna kaina. Atskiras namas High Park distrikte. 7 dideli gražūs kambariai, apšildomi karštu vandeniu su alyva. Didelis, medžiais apaugęs sklypas.

Kreiptis į V. MEILUS

virš minėtų adresu arba telef.: OL. 2354, vakarais RU. 1-0203.

Buvo netaip, kaip "Laisvoji Lietuva" rašo

Šių metų vilnos "Laisvosios Lietuvos" Nr. tilpo straipsnis "Tiems, kurie pravardžiuojasi". Parasėj: "Draugo" redaktoriaus lėmėsi.

Straipsnis nepasirašytas, bet is rašytas Stepono Jakubicko. Straipsnis pilnas necenzūruotų išreiškimų ir neteisingų užmeimų. Kadangi šiame straipsnyje t. Jakubickas neteisingai užsivadė Dr. Prunskį, būk tai jis per Krikščionių demokratų partijos atikėtinį LAS narį norėjęs išpriešinti LAS užimtą ideologiją ir jo aparatą, noriu pateikti tikslesnį paaiškinimą. Laišką u keliais paklausimais apie LAS Dr. Prunskio gavau aš. Bet jo, pasak Jakubicko, Krikščionių demokratų partijos patikėtinio nebuvau ir nesu. Toleruoju reikiu simpatijos visoms organizacijoms lygiai, kurių veikla išsi tik su vienu tikslu—atstavyti Lietuvos nepriklausomybę ir bolševizmo sunaikinimą. Dr. Prunskio asmeniškai nepasistat, tik bendradarbiauju jo reaguojamame laikraštyje.

Kiekvienas sveikiai galvojantis kovojantis dėl tų pačių idealų etuvis pasakys, kad tarporganizacinis nesugyvenimas nėra tik alą ir silpnina kovos jėgas Lietuvos laisvei atgauti. Partinės ietenos, gal būt, yra tik tiems audingos, kurių nejudina mūų brolių ir sesių kančios už gežinės uždangos. Tokių kova, uprantama, ne dėl tautos prikėmo iš mirties agonijos, bet, kad, ir prisikėlus, smurtu užgrobtų aldžią ir gyventojams primetų ruviną diktatūrišką valią. Cia ienas iš tokių pasirodo ir St. Jakubickas, kuris, prisisiurbęs diktatūrišką užmačių, nesiskaito su itomis lietuviškomis kovos jėomis ir visuomenei siekia priesti savo dirgavimą ir pikta alą.

Jei Dr. Prunskis būtų buvęs interesus išsėnėti LAS jam kuo nors pakenkti, jis bū rades kitą būdą ir tų "špionai" būtų atlikę kitu keliu, o ne er LAS aktyvų narį. Juk Dr. runskis gerai žinojo, kad esu AS narys ir sąjūdyje aktyviai irbu.

Dr. Prunskis, aukštos toleranjos žmogus, nenorėjo LASui akenkti, bet — priešingai — apugoti nuo gaudų. Jakubickas ž tai atsidėjojo gaivališku paleigimu.

Laišką, kokia vedama LAS liija katalikiškų organizacijų atilgiu, kas ir kur sudaro centro aldyba, kur leidžiama "Laisvoji Lietuva" ir kas ją redaguoja ir an., Dr. Prunskį iššaukė pararti ir atsiklausti — į "Draugo" dakciją prišūsti prieš LAS nu-

kreipti straipsniai. Dr. Prunskis, kaip lietuviškų organizacijų tolerantas, tų straipsnių nepanaudojo, tik norėjo apie naujai pasireikšusią organizaciją LAS gauti teisingų informacijų. Jis man rašė:

"Malonus Bičiuli, būkite geras ir neužpykite, kad Jūs straipsni, kas liečia LAS veiklą, kol kas negalėsiu panaudoti, nes esu gavęs daug straipsnių apie LAS blogai atsiliepiantių. Norėčiau patirti teisybę ir apie LAS gauti tikslias informacijas. Labai prašau mane apie tai painformuoti". Toliau sekė keli klausimai. Kas čia žiūrės ką bloga?

Bet Jakubickui tai buvo kabilukas, kuriuo pasinaudodamas turėjo progos išlieti eilę nekultūringų žodžių ir pravardžiuavimosi ne jo siauros galvosenos žmonių adresu.

Pagaliau, Jakubickas pasiūlo Dr. Prunskii grįžti į gimnazijos suolą ir pakartoti logikos kursą, nors pats nė iš tolo nėra matęs gimnazijos suolo. Toliau, Jakubickas, virsdamas "globėju", rašo, kad laišką gavėjo pavarde redakcija laiko paslaptįje, išvengus "Krikšč. dem. partijos patikėtinii" krentancio partijos pasmerkimo.

Dr. Prunskis ir nesuinteresuotas, kad jam būtų išduota laišką gavėjo pavarde, nes jis gerai prisimena kam laišką buvo rašytas ir kas jame buvo klausta.

Kaip laišką pateko į Jakubicko rankas? Būdamas nesenai LAS nariu aš ir pats nežinojau, kas sudaro centro valdybą. Todėl, negalvodamas nieko blogo, Dr. Prunskio prašomų informacijų kreipiausi į Jakubicką, tuometinį LAS vietininką. Jakubickas, laišką išplėšęs man iš rankų, pareiškė, kad laišką rašytas "piktos" rankos ir jis bus, kaip įrodomas dokumentas apie "krikdemų" knisimasi į tautinį darbą. Man pasakius, kad laišką nesimato nieko kenksmingo LASui, Jakubickas liepė nutilt ir pareiškė, būk tai aš nežinau "juodojo klerikalizmo" tikslų.

Už tokį įvykusį nemalonumą didž. gerb. Dr. kun. J. Prunskį nuosirdžiai atsiprašau ir prašau negalvoti, kad tas atsitiko dėl mano blogos valios.

Vacius Venckus.

DR. F. TICKETT

Gdydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir

7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO

Tel. LO 1438

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojines ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktikę

Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVISKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.

Kailinių taisymas ir persiuvimas.

Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėjami skambinkite: EM 4-6509

Muziejaus reklama

St. Louis, Missouri, City-Art-Museum nepaprasto pasisekimo pasiekė savo sargą aprenęs viduramžio riterio šarvais, paimtais iš to paties muziejaus rinkinių.

Pats sargas pasakoja, kad anksčiau jo ten sėdincio niekas nepastebėdavęs ir net į šarvus mažai kas kreipdavęs dėmesio, gi dabar jis pasidaręs visų lankytojų dėmesio centras, o miesto vaikai viduramžių aprangą jau su visomis smulkmenomis išstudijavę. Kai jis pirmą kartą taip apsirėngęs, į jį niekas nekreipęs dėmesio tol, kol nesujudėjęs. Kai sujudėjęs, daugelis vaikų ir moterų išsigando, nes palaikę dvasia, o kai atidengęs veidą ir prakalbėjęs, visi apspitę tyrinėti aprangą. Taip dabar esą nuolat.

30 parų arešto už išgelbėjimą dviejų gyvybių

Už žmonių išgelbėjimą paprastai apdovanojama, o aviacijos kareivis Ray Vallalpando gavo 30 parų sunkaus arešto už tai, kad iš degančio namo ištraukė vyrą su žmona. Tai kurjozas, bet tikras dalykas, įvykęs šiemet Albany, Georgia valst., JAV. Tik areštas paskirtas ne už patį išgelbėjimą, bet už tai, kad jis ten buvo.

Mat, Vallalpando buvo pasiėlinęs iš dalinio be viršininkų leidimo ir grįžo taip pat nepastebėtas, bet, kai spauda pradėjo rašyti apie jo didvyrišką žygį, sužinojo viršininkai ir... nubaudė. Dabar jis per 30 dienų turės progos spręsti sunkų uždavinį ar gali ryžtis karžiogiškam žygiui asmuo, kuris nėra atlikęs visų formumų tvarkingo piliečio ir drausmingo kario.

Masonerija, anglikonų bažnyčioje

Pastaroju metu anglikonų bažnyčioje kilo gyvas sąjūdis prieš masonus. Apie tai anglų spauda jau rašo net pirmuosiuose savo puslapiuose. Nesenai įvykusiam dvasininkų suvažiavime buvo pasiūlytas ir darbotvarkė klausimas ar suderinamos masonų teologinės pažiūros su krikščionybe. Klausimo svarstymui betgi pasipriešino aukštieji anglikonų hierarchai, kurių daugelis yra masonai. Masonas yra aukščiausias anglikonų bažnyčios dignitorius Canterbury arkivyskupas, daugelis kitų vyskupų ir bažnyčios titulinė galva karalius George VI. Sąjūdis betgi nesustojė ir klausimas vėl bus svarstomas tuojuoju įvykstančiame generaliniame anglikonų bažnyčios sinode.

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI
B.A., D.D.S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN
B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir
CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir

7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes

Garantuotas darbas ir priėmamos kainos

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų: Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — kompleksus ir parduodame kilimus.

• lovų komplektai,

• siuvamos mašinos,

• krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Kai norisi nusišypsoti

Gerai, kad netoli

— Mano vyras miegodamas

vaikšto.

— Na, ar toli jis nueina.

— Netoli. Grafiną su šnapsu

jis laiko ten pat miegamajame.

Susitiko

Viename Sibiro koncentracijos

lagery kalbasi trys pasmerktieji:

— Aš čia, — sako vienas, —

jau nuo 1929 m. Už tai, kad pa-

sakiau, jog Karolis Radekas yra

kontrevoliucionierius.

— O aš, — sako antras, — čia

nuo 1937 m., už tai, kad pasakiau,

jog Radekas nėra kontrevoliucijonierius.

— O aš, — sako trečias, — esu

Karolis Radekas.

Malonus Pone Mozartai

Viena muzikos mylėtoja nesenai Salzburgo "Mozarteum" vadovybei prisiuntė šitoki laišką:

"Malonus Pone Mozartai,

Ar nebūtumėt Tamsta toks

malonus sukompnuoti man har-

fos sonatą. Bet sonata turėtų likti

mano nuosavybė. Žinoma, aš

esu pasirengusi sumokėti už ją

betkokį honorarą..."

Tarnybinis stropumas

Alabamos valstybėje, Birmingham policijos radijas paskelbė: "Policijos mašina I3 turi tučtuojaus vykti į 3 Avenue, kam-pas 14, kur gatvėje vaikštinėja visiškai nuoga moteris".

Po kelių minučių ne tik I3, bet visos gatvėje buvusios policijos mašinos buvo nurodytoje vietoje.

Prašau perspėti žmoną

Senį Klāuman teismas pasmerkia 2 mt. kalėti. Teisėjas įsako ji čia pat suimti ir klausia:

— Ar tamsta turi kokį prašymą?

— Taip.

— Būtent?

— Prašyčiau pranešti žmonai,

kad nelauktų manęs šiandien pietų.

LONDON FURNITURE CO

Filnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji

ir atnaujinami seni.

Kalbame europ. kalbomis

875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

D. HOLOTA REAL ESTATE
Pirkimo — pardavimo
tarpininkas

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA 5232 Toronto

DANIEL D. STOKAL

B.A.

TEISININKAS,

ADVOKATAS,

NOTARAS

Kalbu slavų kalbomis.

Room 204, 221 Victoria St.

office telef. PL 1753,

Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO
Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės,

šeimų nuotraukos ir spalvoti

portretai

Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadie-

niais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EL 6515

Ar prisimins?

Kavinėje kalbasi žurnalistas ir

rašytojas. Pirmasis sako:

— Ką, daug turi darbo?

— Gana daug.

— Ką dabar rašai?

— Atsiminimus.

— Ar tuoj prieisi prie 1948

metų?

— Kodėl prie 1948?

— Tada pasiskolinai iš manęs

150 dolerių ir iki šiol negrąžini.

Tiktų ir asilas

Garsusis anglų aktorius Kean vaidino Ričardo III rolę. Tuo momentu, kai jis šaukė: "Arklj, arklj! Visą karalystę atiduosiu už arklj!" — kažkas iš balkono atsilepė:

— O ar netiktų asilas?

— Puikiai tiks, tik prašau

greičiau nultipti čia.

Visi žinojo

Teisme vyksta skrybų byla.

Teisėjas klausia moterį:

— Tamsta pavadinai savo vyrą

žiopliu girdint daugeliui žmo-

nių?

— Teisybė, bet tai buvo visi

geri pažįstami, kurie ir be to ži-

nojo.

Brangokas susirašinėjimas

Vienas vokietis, gavęs mokesčių mokėjimo pranešimą, užrašė "idijotai" ir pasiuntė mokesčių inspekcijai. Atsakymą jis gavo po savaitės. Tai buvę pranešimas, kad be išpuolančių mokesčių turi sumokėti 15 markių už praleistą terminą ir valdinės įstaigos įžeidimą. Ant šio pranešimo vokietis užrašė: "Superidijotai" ir vėl grąžino mokesčių inspekcijai. Atsakymas buvo: 25 markės. Šį pranešimą jis grąžino su prierašu: "Driskiai" ir gavo atsakymą: 35 markės baudos. Po to drąsusis vokietis nusprendė daugiau nebekoresponduoti ir sumokėjo mokesčius bei visą baudą, kurių susidarė jau 75 markės.

Dėmesio!!

Naujas šeimininkas Lietuviškos Valgyklos

"PARK RESTAURANT"

1002 Dundas Str. W., Toronto. (Nuo lietuvių bažnyčios pora

minučių kelio, prie Montrose Ave. ir parko)

malonai kviečia mielus tautiečius atsilankyti ir paragauti skanių, social ir žemomis kainomis pagamintus įvairius valgius, skubiai ir mandagiai patarnaujant nuo 6 val. ryto iki 12 val. nakties. Taipgi turime išsineštinai pardavimų krautuvų kainomis įvairių maisto gaminių. Čia gausite ir nakvynę. — Iki pasimatymo — nuosirdžiai lauksime.

V. BUTRIMAS.

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin. Streptomycin ir kiti moderniški vaistai.

Paruošiami vaistai pagal receptus

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

LAIKOMOS PALANGOS

TREJOS DEVYNERIOS

Telefonas

MU-9543

Telefonas

MU-9543

JEIGU NORITE NEŠIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS eikite į

LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.

Sav. Br. Pakėnas

TORONTO, Ont.

KANADOS ATEITININKŲ
SAJUNGOS SUVAŽIAVIMO
PROGRAMA

Rugsėjo 1 d., šeštadienį:

10 val. ryto: Pamaldos už žuvusius.

8-12 val.: atstovų ir svečių registracija 941 Dundas St. W., tel. EM. 3-4265.

1 val. p.p.: Suvažiavimo atidarymas, Prezidiumo ir komisijų rinkimai, Federacijos valdybos atstovo pranešimas. KAS-gos CV-bos ir Rev. Komisijos pranešimai.

3-5 val. p.p.: Atskiri vyresniųjų ir jaun. at-ktų posėdžiai.

7-9 val.: susikaupimo valandėlė ir išpažintis.

Rugsėjo 2 d., sekmadienį:

8.30 val. ryto: Iškilmingos pamaldos ir bendra komuniija.

1.30-4 val.: Darbo posėdžiai.

5 val.: Iškilmingas viešas posėdis, su prof. Dr. A. Šapokos paskaita, kuriame maloniai kviečiama dalyvauti visa Toronto visuomenė. Viskas vyksta Sv. Elenos salėje, Dundas W. ir St. Clarens gt. kampas. KAS CV.

Atėitinkai pas Toronto
vyskupą

Ryšių su įvykstančiu II Kanados Ateitinkų S-gos suvažiavimu, KAS-gos CV-bos nariai, kartu su Toronto kleb. kun. P. Azubaliu, rugpiūčio 25 d. buvo priimti audiencijoje pas Toronto vyskupą Webster, kuriam trumpai buvo papasakota ateitinkų istorija ir jos tikslai. Šia proga vyks. Webster buvo pakviestas dalyvauti suvažiavimo iškilmingame posėdy. Vyt.

Nakvynės reikalai

Sąryš su įvykstančiu Kanados ateitinkų visuotinu suvažiavimu Toronte rugsėjo 1-2-3 d. laukiama daug svečių iš įvairių Kanados vietų ir iš JAV. Gerb. "Tėviškos Žiburių" skaitytojai Toronte maloniai prašomi pagelbėti visus atvykstančius apnakvydinti. Kas galėtų ką nors pas save priimti, prašome pranešti "Tėviškos Žiburių" administracijai, asmeniškai ar telefonu EM. 3-4265. Toronto At-kai.

Ekskursija į Niagarą

Ryšių su Ateitinkų suvažiavimu ruošiamas ekskursija laivu į Niagaros krioklius rugsėjo 3 d., pirmadienį. Visi torontiečiai kviečiami į jį dalyvauti. Registruotis rugsėjo 1 d. nuo 8 iki 12 val. Dundas St. W., telefonas EM. 3-4265.

Apvogė p. Simonavičių

Praeitą šeštadienį iš pp. Simonavičių buvo pavogtas magnetofoninis aparatas, kuriuo būdavo užrašomos lietuviškos radio valandos programos. Policija nusi Kaltėlo ieško.

Vestuvės

Prėjusį šeštadienį Toronto lietuvių bažnyčioje susituokė dvi poros: Modestas Šimanskis ir Dorothea Cilciūtė ir Algis Ropė su Irena Šimkevičiute. Paskutiniosios poros vestuvių puota įvyko ukrainiečių salėje, dalyvaujant labai dideliu skaičiumi jaunųjų giminių ir bičiulių. Algis Ropė, pagyrinti per trumpą laiką, sugebėjo gražiai užsirekomenduoti kanadiečių tarpe kaip sumanus ir gabus administratorius statybiniuose srityje. Šiandieną jis yra dalininkas vienos statybos firmos.

Parapijos vaikų išpažintis

Ateinanti šeštadienį, rugsėjo 1 d. 5 val. įvyksta parapijos mokyklinio amžiaus vaikų išpažintis, prieš kurią susirinkusieji bus paruošti trumpa konferencija. Bendra parapijos vaikų Sv. Komuniija įvyks sekmadienį 9.30 val. pamaldų metu. Visi lietuviai vaikai, ypač bepradėd mokslus, yra kviečiami gausiai dalyvauti šioje bendroje vaikų religinėse iškilmėse.

Kartu pranešama, kad įprasto penktadienio parapijos vaikų susirinkimo šią savaitę neįvyks: viskas atkeliama šeštadieniui.

Lietuvių Evangelikų žiniai

Rugsėjo 1 d., šeštadienį, 17 val. Lutheran Church — Bond St., tarp College ir Bloor gatvių, kunigas A. Trakys laikys pamaldas.

Sekančią dieną, sekmadienį, pamaldos įvyks Kitchener mieste, į kur atvažiuos Hamiltono ir Londono evang. lietuviai. Iš Toronto tą dieną rengiama ekskursija. Išvyksime sekmadienį 8.30 val. nuo "Atlantic" valgyklos, 1330 Dundas St. W. Pamatysime Kitchener ir apylinkes. Po pamaldų numatomas bendras piknikas. Į ekskursiją prašome užsirašyti pas p. Usvaltus, 125 Robert St. Tel. MI. 3602 arba pas p. Preikšaitį "Atlantic" valgykloje, tel. ME. 9347. Kelionė kainos \$2. Pinigus prašome įmokėti jau užsifegistruojant. LES Valdyba.

Ponia E. Roosevelt, kaip JTO atstovė, aplankys Kanados tautinę parodą Toronte rugsėjo 4 d., antradienį.

Iš "Dainos" Grupės veikimo

Liepos 27 d. įvyko grupės mėn. susirinkimas pas narses A. Grubevičienę ir dukrą Izabelę.

Nors ir lietingam ore, narių dalyvavo nemažai, o N. Kaveckienė atsivežė ir viešnią — savo mamytę p. Stanislavą Statkevičienę iš Grand Island, Nebraska, JAV. Ponia Statkevičienė ne tik mielai sutiko tapti "Dainos" nare, bet įteikė \$5 dovanų labdarai. "Daina" džiaugiasi, turėdama gerą širdžių narių net taip toli kaip Nebraska.

Laiškus skaitant paaiškėjo, kad ne tik padėkų ir atsiliepimų bei prašymų naujoms paramoms turime, bet ir vėl laiškėlis pilnas jūmoros su \$10 priedo iš mūsų garbės nario-rėmėjo Povilo Yau-niško iš Winnipeg. Jo jūmoras mes visas prajuokino, o širdingumas labdarai, ne vienai asarą ištraukė...

Priimtas nutarimas Diepholzo gimnazijai skirti \$5 kas mėnesį iš "Dainos" iždo. Bus siunčiami tiesiai Vokietijon. Paskirta \$10 pagalba vienam nelaimingam Vokietijoj.

Aptarus dar keletą įbegamųjų ir ateities reikalų, susirinkimas baigtas, o sekančiam susirinkimui maloniai visas užkvieta Aldona Rusinienė, 89 Euclid Ave. Reikalų bus svarbių, tai visos narės prašomos atsiminti datą — rugpiūčio 31 d. 8 val. vak.

Po formalių aptarimų sekė vaidinimas, A. Grubevičienės garsūs chruštai, naminis pyragas, šaltas ir karštas gėrymėlis, na ir bendras malonus pasiūnečiavimas, labai jaukiuos pp. Grubevičių namuos už baigė to vakaro malonią sueigą. M. F. Y-nė.

Saulės užtemimas šeštadienį

Ši šeštadienį, rugsėjo 1 d. rytinėje ir centrinėje Kanadoje bus matomas dalinis saulės užtemimas. Toronto laiku mėnulis saulę pridengs 6 val. 24 min. rytą, t.y. saulei tekant. Užtemimas Kanadoje bus trumpai tematomas. Geriau jis bus matomas rytinėse JAV dalyse.

Gen. Marshallis ir Eden
Toronte

Atidaryti Tautinės Kanados Parodos, rugpiūčio 24 d. buvo atvykęs JAV krašto apsaugos ministras Marshall, pasakęs dvi kalbas — parodos atidarymo ir vėliau priėmimo, kuriose užacentavo, kad Korėjos konfliktas yra grandis pasaulinės kovos. Tik šią kovą laimėjus, galėsianti ateiti taika.

Nelauktai į parodos atidarymą buvo atvykęs ir Anglijos konservatorių vicelideris, buvęs užsienio r. ministras Eden.

Šeštadienį gen. Marshallis priėmė veteranų parodą.

Pranešimas LAS nariams

S. m. rugpiūčio 31 d. 8 val. vak. 404 Bathurst St. (ukrainiečių salėje) LAS Toronto skyrius šaukia visuotiną narių susirinkimą, sąryš su S. m. rugsėjo mėn. 8 d. įvykstančiu LAS Kanados vietininkijos skyrių atstovų suvažiavimu išrinkti vietininkijos bei kitus organus.

Nariai ir svečiai prašomi dalyvauti.

J. Jurkšaitis

Už LAS Toronto Sk. pirmininką V. Venckus, Sekretorius

Gyd. Dr. Aleksas VALATKA

pradeda medicinos praktiką — 506 Annette Str. (prie Runnime-de Str.) — nuo rugpiūčio 29 d. Ligonius priima pagal susitarimą tel. MU. 9959.

Kanados Ateitinkų Suvažiavimo proga

S. m. rugsėjo mėn. 2 d. 8 val. vakaro, sekmadienį.

ST. HELEN'S SALEJE (Dundas — St. Clarens) ruošiamas

VIESAS SOKIŲ VAKARAS

Visas Toronto jaunimas kviečiamas gausiai dalyvauti ir pasilinksinti kartu su šia proga atvykstančiais svečiais iš JAV ir kitų Kanados miestų.

Vienos meno brangenybės Toronte

Rugpiūčio 5 d. atidaryta iš Vienos atvežtų meno rinkinių paroda, kuri tęsis iki rugsėjo 16 d., yra tikrai įsidėmėtina. Tai, žinoma, ne austriškas, bet Habsburgų surinktas visos Europos menas, su dominuojančiais renesanso epochos didžiųjų tapytojų kūrinių, taip labai išsiskiriančiais iš moderniškojo meno. Renesansinis kūrėjas savo kūrinių centrą stato žmogui, valingą asmenybę, veikloje ir gyvenimiškoje paskirtyje. Beje ryškiausiai tai matyti Rubenso moteryse. Tai biologinės moters paskirties ir žmogiškosios vertės idealo išraiška. Ir jo undinė yra tokia, bet ne aistrų gaivalas. Kaip tai kontrastinga, pav. mūsų laikų Picasso deformuotų linijų žmogui, o ypač material! Ten harmonija, čia destrukcija, sukarikatūrinimas.

Nemirtingųjų kūrinių duoda progos kiekvienam žiūrovui apsvaistyti visą eilę panašių problemų bei pasaulio kultūrinės raidos kelių.

Parodoje yra 279 eksponatai, kurių tarpe 131 paveikslas, 32 bronzos, 6 graikų ir romėnų reliefinės miniatiūros, 8 dramblio kaulo drožiniai, 52 brangiųjų metalų ornamentuoti dirbiniai, 27

ginklų ir šarvų pavyzdžiai ir 22 gobelenai.

Taigi, ne vien grynasis menas, bet ir pritaikomasis, čia atstovaujamas, kuris apibūdina 600 metų valdžiusios dinastijos ištai gą ir turtumą. Ir būdinga, kad lankytojų dėmesį daugiau patraukia ne genialųjų tapytojų kūriniai, bet puošnioji sidabro ir aukso druskinė su savo ornamentais — Prancūzijos Karolio IX dovana, Napoleono I sūnaus si-dabrinis lopšys, dovanotas Paryžiaus miesto arba net 2680 karatų brangakmenis. Tai ir nenustabu. Juk ir spaudoje, apie šią parodą informuojant, daugiausia skaitome tik apie tai, kad ji įvertinta 80 milijonų dolerių, kad ją saugo 50 policininkų bei seklių, kad lankytojų laukiama apie 175 tūkstančius ir tt.

Paroda vyksta Toronto Meno Galerijoje, Dundas ir Beverley g-vių kampas, kuri atidaryta darbo dienomis 10-5.30 val. p.p., vakarais — išskyrus pirmą ir šė-tad. — 8-10.30 val. o sekmadieniais 1.30-5.30 val. p.p.

Kas dar neprarado sentimentų senosio kontinento kultūrai, ją tikrai aplankys, o verta ir visiems. St.

Lankėsi svečiai

Daug Amerikos lietuvių vasaros atostogų praleisti atvyksta į Kanadą. Šiomis dienomis Toronte lankėsi solistė Z. Adomavičienė, kuri sekmadienį, pamaldų metu giedojo Toronto lietuvių bažnyčioje.

Pravažiuojant, keletai valandų "T.Z." patalpose svečiavosi kun. Patlaba, šiuo laiku dirbęs pas kun. dr. Mendelį, Baltimorėje, garsioje Sv. Alfonso lietuvių bažnyčioje.

Šeštadienį lankėsi iš Niujorko stud. Vytautas Banelis, lankąs gimines Kanadoje. Grįžęs į Niujorką, jis studijų tęsti jau nebegalės, nes turi šaukimą stoti kariuomenėn.

Gabi mokinė

Aldona Urnavičiūtė šiais metais baigė pirmąją su \$60 premija 8 skyrius Toronto public school ir yra padavus prašymą į Katalikų High school. Taigi, mūsų jaunieji savo gabumais pirmąją kanadiečių tarpe ir skina kelia į aukštesniuosius mokslus.

MES SPAUSDINAME

kvietimus vestuvėms, pranešimus ir kt.

Puikiai atliekame laiškų antraščių, sąskaitų, vokų ir kitų komercinių spausdinių darbą.

Ypatingą dėmesį kreipiame bažnyčių ir draugijų užsakymams.

COMMERCIAL PRINTERS & STATIONERS
890 Dundas St. W., PLaza 2672

MONTREAL, Que.

Atviras laiškas p. Rudinskui. Del neseniai tilpusios "Nepriklausomos Lietuvos" laikraštyje korespondencijos, kur, aprašant visuotiną "NL" spaudos bendrovės susirinkimą, ir Tamstai su p. Toliušu buvo padaryta kaikiurių priekaištų, prašau leisti paaiškinti.

Kalbama korespondencija, tiesa, mano buvo parašyta, tačiau pastraipa, liečianti Tamstą ir p. Toliušį ir po to sekusios kitos smulkmenos buvo papildytos "NL" redakcijoje.

Tai įvyko visai paprastai: korespondencijos pilnai užbaigti negalėjau, nes "netikėtai" apsir-

gau, todėl perdaviau nebaigtą "NL" redakcijai, prašydamas, jei ras ką esminio praleista, atitinkamai papildyti.

Iš viso, kaip galėjote pastebėti, po kalbama korespondencija iš pradžių ne visiškai tokie, kaip mano.

Esu patenkintas, kad ne man krenta atsakomybė už palietimą Tamstos ir p. Toliužio kalbamoje korespondencijoje.

Su tikra pagarba:

J. Laukžemis.

Pp. Motuzus ištiko nelaimė: JAV staiga mirė vienintelis brolis. Jis buvo nuvykęs į laidotuves. Grįžo laimingai.

Dėmesio Montrealečiai !

S. m. rugsėjo 8 d., 7 val. 30 min., GESU HALL, 1200 Bleury St.

Montrealio Lietuvių Dramos Teatro

PREMJERA

"BUBULIS IR DUNDULIS"

Linksmas 3 v. nutikimas

Autorius: Antanas RUKAS
Režisierius: Algimantas DIKINIS
Dailininkas: Kazys VESELKA

Bilietai: \$1.00 ir \$1.50.

WINNIPEG, Man.

— KLB-nės vadovybė rengia si paminėti rugsėjo 8 d. Tautinę šventę. Vasaros laiku buvo surengta keletas gegužinių. Nupirka sportininkams krepsinio kamuolys.

— Wpg. šeštadieninei lietuvių mokyklai Sv. Povilo kolegijoje šiems metams patalpos atsakytos. Tėvų komitetas ieško mokyklai naujų patalpų.

— Rugpiūčio 25 d. E. ir Vc. Janušų sūnelis Vidutis nusilaužė aukščiau kelio koją. Mažasis ligonis paguldytas General Hospital ligoninėn.

— Paskutiniu laiku namus pirkosi Liminskai, Demereckai Jančiukai, Dargužai ir Myk. Januška.

— Didžiausiam vakarų Kanados dienrašty "Wpg. Free Press" prof. Kirkconnell parašė seriją straipsnių apie Sov. Rusijos politiką, panaudodamas medžiagą iš "Lietuvių Biuletenio" ir kt. leidinių.

— Ramanciauskai pavasarį nusipirko ūkį ir dabar jame augina keletą šimtų vištų. Kitais metais mano vištų ūkį dar daugiau išplėsti. Ūkis yra netoligone.

Didžiai Gerbiamus

p. MODESTĄ ŠIMANSKĮ ir p-lę DOROTHY CILCUS,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikiname ir linkime Aukščiausiojo palaimos ir šviesios ateities

Smigelskių šeima, R. E. Cieciurai ir P. Murauskas.

Ministeris pirmininkas
ukrainiečių šventėje

Ministeris pirmininkas St. Laurent dalyvavo Vakarų Kanados ukrainiečių iškilmėse, ruošose 60 metų ukrainiečių įsikūrimo Kanadoje sukakčiai paminėti. Jis per 5 dienas dalyvavo ukrainiečių šventėse visose trijose prerių provincijose. Atskridęs dideliu C5 transportiniu RCAF lėktuvu į Gimli, Man., toliau vyko automobiliu į ukrainiečių koloniją, vadinamą "Pleasant Home", kur įvyko priėmimas ir festivalis. Sugrįžęs į Gimli popietiniam susirinkimui, po jo išskrido į Skatooton, kur dalyvavo iškilmės Prince Albert, Sask., sustodama pakeliui Rostherne ir Duck Lake paskum į Krydor. O iš čia į North Battleford ir į Vegreville, Alta. Iš čia vyko į trečią ukrainiečių pobuvį Elk Island Parke. Nakvojo Edmontone. Ta proga pirm. aplankė North Battleford prieš-konfederacinės teritorialinės vyriausybės sostinę.

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą pigiai atlieka STANLEY VASARAJS (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

AR JUS PAGEIDAUJATE
PIRKTI NAMUS!

PAR DUODAMA:

1. \$17.000. 11-kos kambarių atskiras namas su dideliu sklypu. Vandeniui apšildomas. Įmokėti apie \$7.000.

2. \$11.000. 7-nių kambarių namas su garažu. Oru apšildomas. Įmokėti \$4.000.

3. \$16.000. 9-nių kambarių namas High Parko rajone. Dvigubas garažas. Dvi virtuvės ir dvi vonios. Įmokėti apie \$7.000.

Kreiptis: A. GARBENIS — vakarais — HY. 1543

arba V. ANDREJAUSKAS-Andrews

H. M. DAVY & Co

REAL ESTATE BROKERS

105 RONCESVALLES AVE.
TELEF. LA. 2763 arba LA. 6101

ŠEŠTADIENI,

1951 m. rugsėjo mėn. 1 dieną

Ukrainiečių salėje
404 Bathurst St.

Toronto Skaucių Tuntas rengia

linksmą šokių vakarą

Šokiams gros labai geras ir modernus studentų orkestras.

Pradžią 8 val. vak.

High Park rajone Pacific Ave. išnuomojamas pirmam aukšte frontinis kambarys. Skambinti tel. JU. 2509.

Skubiai reikalinga padavėja Atlyginimas geras. Kreiptis į Park Restaurant, 1002 Dundas St. West. Telef. ME. 0023.

High Park rajone, 235 Pacific Ave. išnuomojamas I aukšte, vienam asmeniui, frontinis kambarys su naudojimosi virtuve. Kreiptis nuo 6 val. vak. Telefonas MU. 1214.

Išnuomojamas kambarys II-me aukšte vienam asmeniui. Teirautis po 6 val. vak. tel. PR. 1089.

Išnuomojamas frontinis kambarys Dundas — Gladstone rajone Kreiptis tel. OL 1950.

Išnuomojamas kambarys su baldais 2 asm. ir garažas. Geras susisiekimas. Kreiptis 170 Lisgar St. Tel. KE. 2729.

Nauja lietuviška moterų ir vaikų rūbų
SIUVYKLA

Priimami užsakymai įvairiems moterų ir vaikų rūbams pasiūti pagal paskutines Paryžiaus ir Amerikos madas. Specialus modelių pasirinkimas vestuvinėms suknelėms. Darbas atliekamas greit ir pigiomis kainomis. 552A ROGERS RD. TORONTO, Ont. Tel.: ME. 4127 ir LA. 9539 po 6 val. vak. Sav. E. Zalkauskaitė ir A. Lemežytė

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones

kreipkis į

ERNEST RIDOUT

Real Estate Ltd.

1172 BAY STREET, TORONTO. TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W.

Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak.

Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, rugpiūčio 30 — rugsėjo 1 d.
1. OUTPOST TO MOROCCO — George Raft, Marie Windsor
2. BOWERY BUCKEROOS — Bowery BoysPirmadienį — trečiadienį, rugsėjo 3-5 d.
1. SUMMER HOLIDAY — spalv., Mickey Rooney, Gl. deHaven
2. FOOL'S GOLD — Hopalong CassidyLINKSMI IR IDOMŲS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Atliekami įvairūs vertėjo patarnavimai

pas advokatus, teismuose, konsulatuose, imigracijos, biznio ir kitose įstaigose. Parašomi anglų kalba raštai, padaromi įvairių dokumentų ir jų norasų notaro patvirtinti vertimai.

Tarpininkaujama apsidraudimui gyvybės nelaimingų atsitikimų ir kit. atvejais

ADOLFAS BAJORINAS

Kreiptis į "Tėviškos Žiburių" redakcijos patalpas 941 Dundas St. W., šokiadieniais nuo 7 val. vak. iki 8 val. val., išskyrus antradienius. Tel.: EM. 3-4265. Kitu metu: 43 Thome Cres... Toronto, Ont. Telef.: ME. 8951